

PRESBITER

A MAGYAR REFORMÁTUS PRESBITERI SZÖVETSÉG LAPJA

XXIII. évfolyam 1. szám

BUDAPEST

2014. január-február

*Mindig velem, Uram,
mindig velem,
Még ha nem láthat is
gyarló szemem.
Azért ez énekem:
velem van Istenem,
velem van Istenem,
mindig velem!*

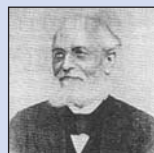
Nekem az olyan böjt tetszik,

*amikor leoldod a bűnösen fölrakott
bilincseket,
kibontod a járom köteleit,
szabadon bocsátod az elnyomottakat,
és összetörsz minden jármot!
Oszd meg kenyeredet az éhezővel,
vidd be házádba a szegény bujdosókat,
ha méztelenet látsz, ruházd fel,
és ne zárkózz el testvéred elől!
Akkor eljön világosságod, mint
a hajnalhasadás,
és hamar beheged a sebed.
Igazságod jár előtted,
és az Úr dicsősége lesz mögötted...
Ha majd senkire sem raksz jármot,
nem mutogatsz ujjal, és nem beszélsz
álnokul,
ha kenyeret adsz az éhezőnek,
és jól tartod a nyomorultat,
akkor fölragyog a sötétben
világosságod,
és homályod olyan lesz, mint a déli
napfény.*

(Ézsaiás 58,6-10)

**Biberauer
Tivadar**
(5. oldal)

**Tiszántúli
református jövőkép**
(7. oldal)

Az Úrban bizakodó Káleb Igei útravaló 2014-re

„De szolgálmat Kálebet, mivel más lélek volt benne és tökéletesen követett engem, bevisszem arra a földre, ahol járt és az ő utódai birtokolni fogják azt” (4Mózes 14,24).

Ha fiatalon, éretten, vagy életünk alkonyában kezdjük is az új évet, lesznek indulásunknak közös vonásai. Ígéreteink, váradalmaink, feladataink és áldozatvállalási készségünk mindnyájunkat összekapcsol.

Indulásunkban sem személyesen, sem egész Szövetségünket tekintve nem felejtkezhetünk el a hálaadásról, a bűnbánatról, és nem is olyan könnyű számba venni kötelességeinket, melyeket ebben az új évben tár eléink Isten. Vágyunk rá, hogy az Úrtól vezettek lehessünk és az ígéreteire emlékezve, az Ő erejére támaszkodjunk.

A világ protestáns keresztyénségének jelentős része a tizenkét kém kiküldetésének és magatartásának nyomán indult el imádkozva az év első napjaiban, hogy megerősödjék elhívásában és küldetésében. *Ha ismerős is a bibliai történet, hasznos lehet újra elolvasni a 4Mózes 13-14. részt, amely a tíz megfélemledett és az egész népet megrettentő kémet és a két teljes szívvel az Úrra, ígéreteire hagyatkozó férfit mutatja be: Józsuét és Kálebet. Ők a lázadó gyülekezetet így csendesítették és erősítették: „Ha az Úrnak kedve telik bennünk, akkor bevisz minket arra a földre, és nekünk adja azt, amely tejfel és mézzel folyó föld” (4Mózes 14,8).* A történetben a kémek magatartásában két nemzedék sorsa dől el életre és halálra, és végül egy egész kiháló nemzedékből ketten maradnak életben és csupán ketten mennek be az ígért földjére, Józsué és Káleb. Miért?

Lépjünk vissza vagy 3000 évet, figyeljük meg az egybeeséseket és különbségeket, me-

lyek nekünk is a megmaradásunkat jelentetik.

Egy elfoglaltásra váró ország terül el a kémelek előtt. Népek, kultúrák, törzsi települések és hatalmasan megerősített városok. Sáska nyílnak tűnő apró emberek és félelmetes óriások. Egymással is hadakozó csoportok, pogány lelkületű népek, kiknek vallási kultúrában magzatokat áldoztak, égettek és öltek meg. Abban a reményben tették ezt, hogy így nyerhetnek majd áldásokat isteneiktől.

Nos, mi volt a legdöntőbb indulatbeli különbség a kémelek között? Ugyanazt látták mindnyájan. Ugyanazt az emberi közösség, táj terült el a szemük előtt és ugyanannyi mérföld volt a talpuk alatt, de teljesen más lélekkel és érzésvilággal a szívükben élték át mindezt.

Fogadjuk el, hogy a nagyobb csoport emberileg, látszólag felelősen, átgondoltan mérlegelt. Állásfoglalásukban a véleménynyilvánítás jogával szabadon élő, racionális ember döntése jelent meg, s kívánt érvényre jutni.

Józsué és Káleb is a valóságra, de egy még nagyobb realitásra, Isten szövetségi hűségére, ígéreteire tekintett. Ugyanazt a történelmi helyzetet ők a „bizonyosságok fellegeivel” megerősödve szemléltek. Az ő viszonyításuk nem az óriások és nem is a maguk sáska mérete volt, hanem az Úr hatalma, terve és lehetősége. Az egyiptomi tízcsapás, egy birodalom megrendülése, a szabadulás, a vöröstengeti átkelés, manna és fürjek, s a Tízparancsolat kinyilatkoztatása mind ott vannak az ő mérlegelésük egyik serpenyőjében, ott van az Úr, „aki dönt királyokat és tesz királyokat” (Dániel 2,21).

Mi mindent felejtett el az a tíz férfiú, akiket a Biblia úgy jellemez, hogy „csupa te-

kintélyes emberek... valamennyien főemberek voltak Izraelben” (4Mózes 13,2-3). Ez a végzetes amnézia, feledékenység nem csak 3000 évvel ezelőtt kísértett. Világi, sőt egyházi szolgálati területünkön is elveszíthetjük a reánk bízott életre, közösségekre, nemzetünkre érvényes munkálkodó „mennyei látást” (Péld 29,18). Az „óriások” megjelenése ebben különösen nagy hatással lehet, és milyen más-más formában vehetnek körül bennünket.

Milyen tragédia, amikor tekintélyes és főemberek semmit nem tudnak arról, amit Isten a mi népünkkel is cselekedett. Semmit a szabadságairól és semmit a velünk való tervéről. Mi több, képesek lennének ezt elfelejtetni egész nemzetünkkel, ha még valahol élne a szívekben. Egész közösségünket meghatározó, jövőnk formáló tervek készülhetnek úgy, hogy csupán a politikai, gazdasági, pénzügyi, katonai szempontok kapnak mérlegelést – ami egyébként helyénvaló –, de Isten Igéjének realitása könnyen eltűnhet akár a Tízparancsolat, akár a Hegyi Beszéd vonatkozásában. Divatos dolog úgy is fogalmazni, hogy az egyház, a hit világa „NGO”, vagyis nincs kormányzati szerepe és a fogyasztói társadalom ideálján túl semmit nem akarunk megjeleníteni Isten tervéből nemzetünk számára.

Pedig az Ige nagyon valóságos szempontokat tár elénk: „Az Isten, a ki teremtette a világot és mindazt, a mi abban van, mivel-hogy ő mennynek és földnek ura... ő ad mindennek életet, lehetetet és mindent; és az egész emberi nemzetséget egy vérből teremtette, hogy lakozzanak a földnek egész szí-
nén, meghatározván eleve rendelt idejüket és lakásuknak határait; hogy keressék az Urat,

ha talán kitapogathatnák őt és megtalálhatnák, jóllehet bizony nincs messze egyikőnk-től sem: mert ő benne élünk, mozgunk és vagyunk” (ApCsel 17, 24-28).

Ha az egyéni és nemzeti programunkban nem volna benne ez a keresés és kitapintási szándék, és nem akarnánk sem a titkok, sem a kijelentések világára figyelni – bár a titkok is kijelentések –, végzetesen leértékelnénk magunkat és nemzetünk életét is. Mert így megtagadjuk az évezred és az évszázadok bizonyágtételét, a hitvallókat és mártírokat, az európai kultúrfejezeteinket, legkiválóbb államférfiainkat, és azt a szellemi, lelki zász-
ló-hordozást, melyet a világ is számon tartott és számon tart. Ez a súlyosan behatárolt látás és gyakorlat, amikor mégis új erőforrásokat kényszerül és kíván feltárni, többnyire emberi erőtlenségeink, önzéseink, kapzsiságunk, irigységünk, gyűlölködéseink, hitetlenségünk területén kutat. A morális manipulálhatóság területén remél új erőforrásokat, az üres ígéretek gazdag tárházával együtt.

Ha valaki úgy érezné, hogy ez a szemlélet a való, a materiális világ megvetése, kiáltó szükségeivel és nyomorultjaival együtt, akkor hadd emlékeztessünk arra, hogy ezt a valóságot egyetlen ideológia úgy fel nem vállalta, mint maga az Úr Jézus Krisztus, aki Isten lévén testté, emberré lett és lakozott miközöttünk (János ev.1.).

A tíz férfiú végül azt sem tudta talán, az egész nép jelenlétében folyó szellemi küzdelemben, hogy Káleb miről beszél, de Káleb tudta, hogy ezek a „csupa tekintélyes emberek... valamennyien főemberek” mit felejtettek el és mit tagadtak meg. És társa, Józsué is tudta, hogy a bizonytalankodóknak és megkísértetteknek a népgyűlésen mit vála-

szoljon: „Azért hát féljétek az Urat, és szolgáljatok néki tökéletességgel és hűséggel; és hányjátok el az isteneket, a kiknek szolgáltak a ti atyáitok túl a folyóvizen és Égyiptomban, szolgáljatok az Úrnak. *Hogyha pedig rossznak látjátok azt, hogy szolgáljatok az Úrnak: válasszatok magatoknak még ma, a kit szolgáljatok... én azonban és az én házam az Úrnak szolgálunk. A nép pedig felele, és monda: Távol legyen tőlünk, hogy elhagyjuk az Urat, szolgálván idegen isteneknek!*” (Józs. 24,14-16).

Kedves Testvéreink, Olvasóink Mindnyájan!

A Káleb történetén át érintett súlyos emlékeztetésről, vagy annak veszélyéről csak úgy szólhatunk, ha mi is mindnyájan magunkra vesszük ennek következményeit, ahogyan az emlékezés áldásaiban is közösen reménykedhetünk, s örvendhetünk annak felelős világi és egyházi fórumokon történő megjelenésén. Nekünk ezt az országot Isten Igéjével és Szentlelke segítségével meg kell hódítanunk a mi Teremtőnk és Megváltónk megismerésére és szolgálatára. Az áldások számára, melyek feltárhatják, feltalálhatják és visszaadhatják elfelejtett, elvesztett kincseinket a szívekbe és a földjeinkbe, hogy „tej és méz törhessen fel bennük”. De ebben a szolgálatban nem rossz híreket terjesztő kémekre, „csupa tekintélyes emberekre” van szükségünk, hanem az Úrban bizakodó Kálebekre és Józsuékra. Keressük az Urat, tapintsuk ki Őt személyes életünkben, történelmünkben és találjuk meg Őt, hogy az Ő áldása reánk szállhasson ebben az Új Eszterdőben is!

Dr. h.c. Szabó Dániel

Az Ige körül

Királyválasztás

Mintha csak lelkünk előkészítésére rendezte volna úgy az Úr, hogy az idei évet a Biblia-olvasó Kalauz Sámuel első könyvével indította. Ebben az évben ugyanis sokféle választás fogja megmozgatni – talán felborzolni – a közéletet. Tavasszal parlamenti képviselő választás lesz, és eldöntjük, hogy kik vezessék a következő négy évben az országot, azt követi még az első félévben a tágabb környezetünket képező európai parlament képviselőinek megválasztása. Ez sem közömbös döntés, hisz ott sokan még a keresztyénség múltbeli szerepét sem hajlandók elismerni, nemhogy a jelenlegit támogatni. Ősszel szű-

kebb környezetünk vezetőire és képviselőire szavazunk a helyhatósági választáson, s még az év vége előtt az állampolgári döntéseink mellett egyházi előjáróink választására is sor kerül.

Nem mindegy, hogy kik és hogyan képviselik érdekeinket – pontosabban hogy emberi érdekeket, vagy a teremtő Isten érdekeit képviselik-e –, és úgy intézik a rájuk bízott ügyeit. Merítsünk helyes ismereteket a Szentírásból, hogy jó döntéseket tudjunk hozni, „mert amit korábban megírtak, a mi tanításunkra írták meg”! (Róm 15,4)

Ahogy olvastam a zsidó nép Sámuelhez

intézett szavait, hogy „te már megöregedté, fiaid pedig nem a te utadon járnak. Tégy valakit királyunkká, hogy ő bíraskodjék fölöttünk, ahogyan az minden népnél szokás!” (1Sám 8,5) – az kezdett foglalkoztatni, hogy miért olyan nagy baj, hogy királyt kértek? Eddig is volt vezetője a népnek, aki bíraskodott felettük, és egy király miért rosszabb Isten szemében, mint egy bíró vagy próféta? Mózes, Józsué vagy Gedeon rendelkezett olyan hatalommal és tekintéllyel a nép előtt, mint egy király. Mégis az egész király-kérés Isten rosszallása kísérte, míg a korábbi vezetőket Isten áldása kísérte. Sommásan úgy fogalmazza meg az Úr az ellenvéleményét, hogy „nem téged vetettek meg, hanem engem vetettek meg, hogy ne legyek a királyuk.” Nos, itt a probléma gyökere. Trónfosztásként, lázadásként értékeli a világot teremtő és fenntartó Isten a király-kérést.

De miért? Azért, mert a legősibb lázadás ismétlődik meg benne: „olyanok lesztek, mint az Isten”. Isten helyett embert akartak kirá-

lyi méltóságra emelni. Ugyanis a királynak jár ki a hódolat, ő a törvényadó – ítélő és jutalmazó –, ő védi meg alattvalóit az ellenségtől, és neki fizetnek adót is. Evvel szemben a fejedelem, próféta, bíró Isten képviselője a nép előtt: az Úrnak hódol, az Úr törvényét képviseli, az Ő harcaiban vezeti a népet, és az adót is az Úr dicsőségére fordítja.

Érdekes volt ezek ismeretében szembesülni avval, hogy már az ősatyákkal kötött szövetségben előre vetíti Isten a királyságot. Ábrámnak, amikor az Ábrahám nevet kapja, azt mondja az Úr, hogy „királyok származnak tőled”, és megismétli az ígéretet Jákobnak is: „királyok sarjadnak ágyékdoból” (1Móz. 17,6; 35,11). De igazán érdekes a király-kérdés szempontjából a Mózesnek adott intelem. Amikor a Jordánhoz érkezett a választott nép, mielőtt átkeltek volna, Mózes hatalmas beszédet tartott. Ott hangzott ez el: „Ha majd bemegy arra a földre, amelyet Istened, az ÚR ad neked, és birtokba veszed, és ott laksz, és ezt mondod: Királyt akarok emelni magam fölé, mint a körülöttem levő többi népek, csak azt emeld magad fölé királlyá, akit Istened, az ÚR kiválaszt” (5Móz 17,14-20). És ezután elmondja Mózes, hogy milyen az Isten szíve szerint való király:

- a választott nép közül való legyen,
- ne vigye vissza a népet a szolgaságba,
- ne legyen nagy földi gazdagsága,
- és ne annak a gyarapításával legyen elfoglalva...
- és ami a legfontosabb, ragaszkodjon Isten törvényéhez. Olvassa és tanulja naponként.

Nos, ha valamit követhetünk Isten Igéjéből választási döntésünkre vonatkozóan, akkor az az, hogy arra adjuk voksunkat, akiknek a programjában és cselekedeteiben leginkább megjelenik ez az indulat és ezek a törekvések!

Jézus Krisztus egész földi életében királyi hatalmával és tekintélyével beszélt és cselekedett. Már a napkeleti bölcsek is mint a „zsidók királyát” keresték fel. Hatalmát gyakorolta a természet erői felett, a betegség és halál felett. Törvényadóként tanított – hatalommal, és nem úgy, mint az írástudók –, és végül, mennybemenetele előtt úgy adta ki a missziói parancsot tanítványainak, hogy „nekem adott minden hatalom mennyen és földön.” A Heidelbergi Káté 31. felelete Krisztus királyi kenetéről úgy tanít, hogy „őt az Atya rendelte, és Szentlélekkel felkente ... örökkévaló királyunkká, aki minket Igéjével és Szentlelkével kormányoz és a nekünk szerzett váltságban oltalmaz és megtart.”

Jézus a zsidó királyok leszármazottja, mert „Dávid házából és nemzetségből való volt”, de „felment a mennybe, és ül az Atyaisten jobbán” – ahogy örökkévaló királyunkról az Apostoli hitvallásban teszünk vallást.

Valljuk tehát, hogy nekünk egy királyunk van, akié minden hatalom mennyen és földön, és aki most Igéjével és Szentlelkével kormányoz bennünket. Az Úr Jézus azonban teljhatalmából átruház az emberekre ideig való és korlátozott hatalmat. Kinek csak kis közösség felett – családban vagy munkahelyen –, másokat helyi közösségek elöljáróivá tesz – gyülekezetben, faluközösségben vagy városban. Némelyeket pedig egész országrészek vagy nemzetek élére állít esperesek, püspökök vagy gondnokok személyében, illetve kormányzati pozícióban.

Azonban mindenkire egyformán vonatkozik a teljhatalmú uralkodó intelve:

„Tudjátok, hogy azok, akik a népek fejedelmeinek számítanak, uralkodnak rajtuk, és nagyjuk hatalmaskodnak rajtuk. De nem így van közöttetek, hanem aki naggyá akar lenni közöttetek, az legyen szolgátok; és aki első akar lenni közöttetek, az legyen mindenki rabszolgája” (Mk 10,42-44).

Törekedjünk arra, amennyire rajtunk áll, hogy a népek fejedelmeinek is Krisztus mértéke szerinti nagyokat és elsőket válasszunk az egyházban és a világban egyaránt!

Dr. Viczián Miklós

A presbiter munkamezeje (19.)

A gyülekezet egészsége

„Megint beszélünk, s csak beszélünk,
A nyelv mozog, s a kéz pihen:
Azt akarják, hogy Magyarország
Inkább kofa, mint hős legyen.”

(Petőfi Sándor)

Rémisztő – sőt őrjítő – adattömeget kapunk a magyar nép egészségi állapotáról. „Hála” az ateista szocializmus évtizedeinek, világelsők lettünk a depresszióban, a világ élvonalába „emelkedtünk” az alkoholizmus, az öngyilkosságok tekintetében. Hiába írták fel a cigarettadobozokra, hogy „halált okoz”, naponta 70 ember hal meg Magyarországon a nikotin következtében. (Ez évenként egy Kőszeg, Curgó, Kisvárd méretű város.) Igaz, hogy miközben Lengyelország lakossága 1945 után a négyszeresére nőtt, mi, magyarok kollektív öngyilkosságba hajszolódunk. (Igaz, ott egy napra sem merték megszüntetni a hittanoktatást!...)

Mi köze mindehhez a presbiternek? Esetleg az, hogy kötelezi a lelkészt, hogy minden haldoklónak vigyen Úri Szentvacsorát?

A presbitériumnak e téren csak annyi teendője lenne, hogy isztentisztelet után megszámolja a perselypénzt? Ám ha végképp elfogyunk, nem lesz mit számolni...

A presbitériumnak nemcsak az a dolga, hogy lelkészi állást fenntartsa, hogy legyen lelkész, aki fenntartja a keresztyén hitet. Az egész gyülekezetről kell gondoskodnia. S amíg testben élnek az emberek, a presbitériumnak az is dolga, hogy elősegítse e testben élő emberek egészségét.

Ha van a presbitériumnak orvos tagja, akkor viszonylag egyszerű a szolgálat. Pl. ha havonta egy alkalommal tart a gyülekezeti teremben rövid előadást az egészség megővéséről, akkor már az illetén szolgálat útján járunk. Fogápolástól kezdve az egészséges cipőviselésig, rákszűréstől kezdve az alkoholizmusig évtizedekre elegendő témát találni. Mondhatná erre egy okos teológus: ez színtiszta racionalizmus. Mondja a Szentige: Isten teremtetten az embert! – s erre válaszul a keresztyén etika azt mondja: Nagy gondot kell fordítani az Isten által teremtett emberre!

Sajnos tudunk olyan egyházközösségről, ahol három orvos is lemondott a presbiteriségről azzal az indoklással, hogy ő csak szakmai közönségnek tud egészségügyi dolgokról előadni. Az egykori iskolai orvosok, a doktor bácsik 7-8 éves gyermekek szintjén is tudtak közérthetően és meggyőzően szólni! – Ám ha nincs orvos tagja a presbitériumnak, akad hivatásos ápoló, védőnő. Ha ilyen sincs, van pedagógus. S ha ez sincs, akkor egy szomszédos gyülekezetből kérhető „kölcson” valaki.

Hajdan nagyban folyt a magyarországi és erdélyi református egyházban az ilyesfajta szolgálat. Minden egyházi elemi iskola tanítója végzett ilyet. Nem beszélve arról, hogy a nagy reformátorok: Méliusz Juhász Péter, Beythe Imre írták az első magyar nyelvű gyógynövény-ismertető könyveket. Pápai Páriz Ferenc (ő volt az első magyar boncoló Bazel egyetemén, majd utóbb a nagyenyedi református kollégium – évtizedeken át – igazgatója) több ilyen művet is alkotott. Árva Bethlen Kata, Lorántffy Zsuzsanna ilyenmű ténykedése pedig mély nyomokat hagyott a történelemben.

Valahol, ha kicsiben is, de újra el kell kezdeni!

P. V.

Azt olvastam a Bibliában... (14.)

...hogy az istentelen keresztyénülködő számjele „666”, s a majdan üdvösséggel megajándékozandó hívők száma „144.000”. Nemrégiben megszólított egy Jehova Tanúja, hogy az előbbi szám a keresztyénülködő Néró római császár, s áttételesen minden keresztyénülködő rendszer jele. Az utóbbi pedig a hívó Jehova Tanúira vonatkozik. Legyek én is Jehova Tanúja, mert akkor részesülök az isteni kegyelemben. Mindenki más – mint a Sátán szolgálja – szörnyű kárhozattal bűnhődik. Hogyan értsem ezt?

* * *

Mind a kérdésfeltevésben, mind pedig a két számban egy sereg megoldandó kérdés rejtőzik. Előbb azonban tisztázni kell a Jelenések könyve 13. részének utolsó verse és a 14. rész első verse viszonyát. Ugyanis itt olvashatók az idézett számok. Mindenekelőtt azt kell figyelembe vennünk, hogy a két idézet egyetlen egy mondat keretében olvasható. Azt is tudnunk kell, hogy a bibliai fejezetbeosztás 1205. évből származik. Steven Langdon cantebury érsek nevéhez fűződik. Korábban – mind az ókori papiruszokban, mind a középkori kódexekben – nem voltak sem fejezetbeosztások, sem versszakok. Sőt, szavak közötti hézag, vagy elválasztó jel sem létezett (pl. „miatyánkakiamennyekbenvagy”). A versbeosztást pedig csak a 16. század kö-

zepén készítette Stephanus Robertus párizsi nyomdász. (Ezt még Luther Márton reformátor sem ismerhette...)

Az idézett két szám ugyanabban a mondatban szerepel, amit a későbbi újítók tévesen elválasztottak egymástól. Mentségükre

szolgáljon, hogy csak néhány beavatott ismerte a számokkal kifejezett titkos írás értelmét. Olyan híres mártír-püspök, mint Iraeneus lugdunumi (Lyon) püspök Kr. u. 170-ben sem tudta már a számok értelmét. A 13. fejezet egy kegyetlen keresztyénülködő rendszerről szól, melynek feje: „666”. A 14. fejezet pedig azokról a vértanúkról – „144.000” –, akiknek csak a testét ölhetik meg...

A számokkal és betűkkel ellátott 21. századi „okos telefonok” az ókori ABC rendszerek modern változatai. A héber, görög, latin betűknek számértéke is van. A titok évezre-

deken át izgatta a kutatókat is, a híveket is. Több száz „megoldás” született. Ám egyik sem volt megnyugtató. Nagyon sokan Néró császárra gondoltak. Keresztyének ezreit íteltette kínhalálra. Nevének számértékei kiadják a 666-os számot. Voltak, akik Caligulára, Claudiusra, Domitianusra, Traianusra hivatkoztak. (De hogy mennyire sikamlós e tér, még a magyar Petőfi neve is kihozható 666-ra...)

János apostol Domitianus – vagy pénzérméi alapján Dometianus – császár kortársa. Ez Pathmosz börtön-szigetére száműzette az apostolt, aki itt írta levelét a hét – Kisázsia nyugati részén élő –, görögül beszélő gyülekezetnek. Értelmetlen lett volna a korábbi vagy későbbi római császárokra való hivatkozás. Ő Domitianus uralmát szenvedte meg.

Itt segít rajtunk E. Stauffer erlangeni professzor, budapesti teológiánk tiszteletbeli doktora. Ő nemcsak a teológia és a római császárság történetének kiváló tudósa, de az ókori numizmatika művelője. Domitianus (Dometianus) császár érméin feltűnt a felirat: „AKAIDOMETSEBGE”. Ezt így oldotta fel: Autokrator Kaisar Dometianus Sebastos, Germanikos”, azaz: „A fenséges Dometianus egyeduralkodó, a germán”. A rövidítés számértéke: 666.

A 144.000 értelme és a két szám summája a következő számban olvasható.

P. V.

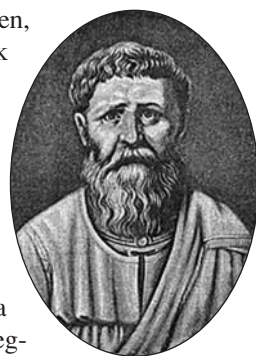
*Éppen azért nem tehet meg Isten
néhány dolgot, mivel mindenható!*
Augustinus: Az Isten városáról V/X

E kijelentés bizonyára sokak számára el-lentmondásos. Hogyan lehet az, hogy aki mindenható, mégsem tehet meg mindent? Beszélhetünk-e Isten mindenhatóságáról, ha ez a mindenhatóság korlátok közé van szorítva? Tudnunk kell azonban, hogy ez a korlátozottság nem külső erőnek a megjelenését, illetve jelenvalóságát jelenti. Isten maga szab határt önmagának – íme a végtelenség végessé tétele! –, amely mindenhatóságát nem kisebbsíti, sőt növeli, amennyiben persze egyáltalán lehet a mindenhatóság fokozásáról beszélni. Ez azonban egy fontos tényre hívja föl a figyelmet, nevezetesen arra, hogy Isten nem csupán mindenható, annál sokkal több. Ha ugyanis csak egy attribútuma volna, és ez a mindenhatósággal volna egyenlő, akkor nem lehetne a teljesség istene, amelyből

Aprópó

az következne, hogy nem volna tökéletes. Ha Istent csupán a lét hatalmaként definiálhatnánk, akkor ebből a létből éppen azok az elemek hiányoznának, amelyek nélkül nem volna értelmes élet. A mindenhatóság önmagában korlátlan hatalom, de azáltal, hogy ennek a korlátlan hatalomnak ellenáll, bizonyítja istenségét, azaz a korlátlan hatalmat is hatalmában tartja. És Isten mindenhatóságában ez az a többlet, amely őt Mindenhatóvá teszi. Igen, ez a mindent fölülíró önkontroll. És ebben az önkontrollban teljesedik ki igazán az ő istensége. A lét hatalma mellett az igazság, a mindig-teremtő, a mindig-cselekvő gondoskodás, a szeretet, a kegyelem, a hűség. Ebben a mindenhatóságban tehát már megjelennek azok az etikai tartalmak, amelyek szabályozzák, ellenőrzik mindenhatóságát, amelyekben már megnyilvánul a szeretet a

maga teljességében, mint Isten egyik legfőbb, és csak rá jellemző módon megmutató gólgotai önfeláldozó tulajdonsága. És ez az, ami a torzulásnak még a lehetőségét is megszünteti. Ebben valósul meg az Ő szentsége! Az Ő tökéletes tisztasága! Ezért mondhatja Jézus: senki sem jó, csak az Isten. De ahhoz, hogy ne tegyen meg néhány dolgot, az Ő tényleges mindenhatóságára van szükség. A paradoxon tehát nem megszünteti, sőt inkább fölerősíti az egyébként másként el sem fogadható mindenhatóságát.

Apostagi Zoltán

100 éve hunyt el

Biberauer Tivadar

(1829–1913)

Történelmünkben kevés hozzá hasonló kiváló és országos hatású presbiter szolgált. Nem azért jelentős, mert a budapesti Nyugati pályaudvar királyi szalonjában levő emléktáblán együtt szerepel Ferenc József császárral... – Közvetve vagy közvetlenül ő indította el azokat a belmissziói mozgalmakat, melyek felvirágoztatták a magyarországi református egyházat. Utódai Trianon elleni tüntetésként magyarosították nevüket. Ők már *Bodoky*-nak nevezték magukat. A család kiváló tagja, *Bodoky Richárd* tudós lelképásztor ismerteti a család történetét („Jövevények és vándorok” címen), de már csak a második kötet jelent meg. Pedig biztosan tovább is vezette a családi krónikát, mely egyúttal több évszázad közéletébe enged bepillantást.

A német eredetű család Kőszegen telepedett le. Posztókészítők voltak. „Hála” a napóleoni háborúknak, a hadügy rengeteg posztót rendelt. Az elesett katonákat ruhástól temették. Új egyenruha kellett az újoncnak. Biberauer Tivadar édesapját kicsiny gyermekként tanulásra szánta a megözvegyült anyja. A kis Michaelból evangélikus lelkész lett. Titokban új evangélikus gyülekezeteket szervezett Stájerországban, ahol tilos volt az „akatolikus” vallásgyakorlás. A fővárosban, Grazban is létrehozott egy titkos gyülekezetet.

Ebben a nagyobb, Krisztusnak elkötelezett családi körben Tivadar magától értetődően édesapja hivatását követte volna. Ám konfirmációja után egy évvel, 1844-ben meggondolja magát. Ugyanis a városban megjelent az első gőzmozdony. Ez a nap valóságos nemzeti ünnep volt. A gyermek elhatározta, hogy vasútmérnök lesz. Tanulmányait kitüntetéssel végezte. Ekkor tört ki Bécsben a 48-as forradalom. A grazi diákság egységesen Bécsbe megy a forradalom támogatására. Parancsnokuk: Biberauer Theodor. A Stephanskirchébe szorult diákokat kivégzik. Az alpesi túrák során megéledő Theodor hatalmas ugrással meg-

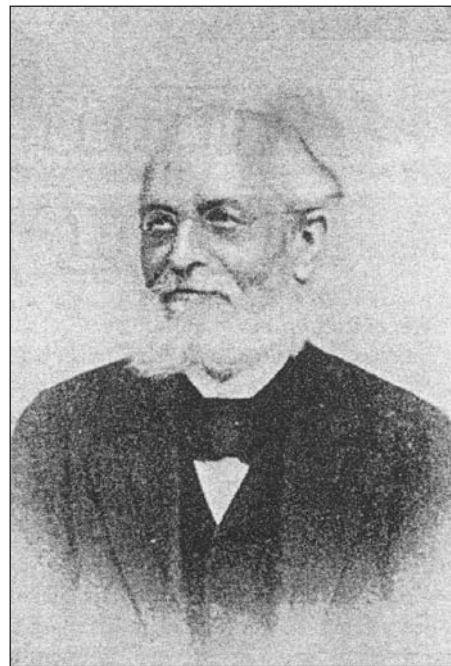
szökik a kivégzőosztag elől. Grazig meg sem áll.

Békésebb napok érkezével előjön rejtettségéből. Beiratkozik az egyetemre, majd később a mozdonyok hazájába, Angliába küldik tanulmányokra. Fokozatosan emelkedik a vasúti ranglétrán. A monarchia hátsó udvarába, Magyarországra küldik. Megépíti a Dunától délre, a Budapest–Bécs útvonalat. Megtervezi és megvalósítja a Budapest–Konstantinápolyi vonalat. Húszezer ember dolgozik a keze alatt. Naponta másfél kilométert halad a pálya. Megépíti a mai Nyugati pályaudvart. Végül a MÁV országos pályafenntartási igazgatójának nevezik ki. Ekkor azonban már nem Theodornak, hanem Tivadarnak hívják.

Ugyanis diákkorában elkíséri apját Győrbe rokonlátogatásra. Sógora Dr. Kovács Pál győri és győrmegyei főorvos. Ő adta ki Petőfi első verseit. Ő formált a német Raab-ból magyar Győrt. A német „Heimat” c. újságot magyar „Hazánk”-ká alakította. A német színházat pedig megmagyarosította. (E célból 60 vígjátékkal látta el a színészeket!) Vidám, évdődő ember volt. Akkor még Theodor apjának ezt mondta: „Hej, Miska sógor (a világért nem mondott volna Micháélt...), ha ebből a rác-tót Petrovics gyerekből ilyen jó magyar válhatott, lehet a te édes hazád nyelvét dadogásával megcsúfoló Theodorodból is Tivadar. Hát nem érziitek, mekkora kiváltság magyarnak lenni?!”

Tivadar – utóbb – Pestre kerülve megszervezte a mai Hold-utcai templom építését. 1870. június 29-én, szerdai napon – ez Péter és Pál napja – rakták le az alapkövet. Addig Pestnek csak egy református temploma volt. Az I. vatikáni zsinat csúcán, a beteges és elvakult IX. Pius pápa eretnekgyűlölő nyilatkozatai ellenhatására. Akkor – ami ma belváros – még a rákosi sivatag egy nyúlánya volt. Egy évtized múltán beépült az egész környék.

Nem akármilyen egyházközséget szervezett. Megalapította az Ős-Bethesda kórhá-

zat 12 ágygal, hiszen Jézus mondta: „betegeket gyógyítsatok...” – Két év múlva már egy nagyobb épületet vásároltak, ahol 50 ágy fért el. Ám ezt le kellett bontani, mert a Milléniumra megtervezték a Sugár utat. A kórház kb. a mai Kodály körönd kellős közepén épült. Így került sor a harmadik Bethesda kórház építésére 150 ágygal. Ez ma is működik. Biberauer Tivadar nagy nemzetközi kapcsolatokkal rendelkezett. A porosz uralkodó, az orosz cár is bőkezűen adakozott e célra. A külföldiek 6500, a belföldiek 7655 aranykoronát juttattak a kórházépítő alapnak. Emellett létrehozta a Mesterlegények Egyletét, a KIÉ-t, a Nőszövetséget, a Külmisziói Szövetséget stb. A nemzedékkel fiatalabb Szabó Aladár – szegről-végre rokon – mellette formálódott a „Belmisszió Atyjává”.

Csak Isten a megmondhatója annak, hogy mikor talált minderre időt. Emberileg csak azt mondhatjuk, hogy egyetlenegy ember önzetlen hűsége, helytállása megváltoztathatja egy egész ország arculatát. Ő nemcsak hallotta, de megjegyezte konfirmációi Igéjét: „Íme, eljövök hamar: tartsd meg, ami nálad van, hogy senki el ne vegye a te koronádat!” (Kol 3,11)

A konfirmációi áldás nem formaság!

Dr. Papp Vilmos

**Ez a lapszámunk Vaszkó Gábor és családja hathatós anyagi támogatásával jött létre.
A Magyar Református Presbiteri Szövetség ezúton is köszönetét fejezi ki a támogatásért.**

MAGYAR PRESBITER

AZ ORSZÁGOS REFORMÁTUS PRESBITERI SZÖVETSÉG KÖRLEVELE

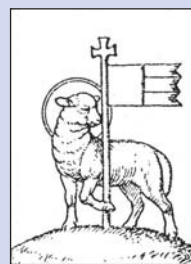
A 75 éves református énekeskönyv

„A vardaraci (Vár-
daróc) egyház pe-
csétája, a Heidel-
bergi Káté 83. kér-
désének jelképe.”

„A károlyi egyház
pecsétja, a fiait
saját vérével táplá-
ló pelikán, az egy-
ház ősi jelképe.”

„A zászlós bárány
pecsétja, orszá-
gos egyházunk régi
jelvénye, mely a Je-
lenések könyve
alapján a győzelmes
Krisztust jelképezi.”

75 évvel ezelőtt jelent meg a jugoszlávai magyar református énekeskönyv

„Kétségtelen, hogy a hosszú tespedés után éneklésünk tavaszodásának első fecskéje a jugoszlávai magyar református énekeskönyv (1939) megjelenése volt. Akik ezt az énekeskönyvet megismerték, azoknak lehetetlen volt meg nem érezni, hogy itt történni akart valami. Ez az énekeskönyv valóban irányváltást és megindulást hozott arrafelé, amerre tovább kell haladnunk. De nem lehet megállanunk az első lépésnél, mert ma már világosan látjuk a délvidéki énekeskönyv sok ösztönzése és pozitív tanulsága mellett a negatívumokat is. Ennek az énekeskönyvnek a változtatlan újrakiadása, és egyházunkban való bevezetése nemhogy megoldaná éneklésünket, hanem egyenesen új problémák, igazítások és tennivalók egész tömegét vetné föl.”

Ezekkel a szavakkal jellemezte tömören, és talán kissé leegyszerűsítve a *Magyar Presbiter* 1947. nyári számában megjelent cikk írója a Szabadkán 1939-ben megjelentetett énekeskönyvet. (A cikk egésze *Énekeskönyvünkről*, vagyis az úgynevezett „új”, 1948-as énekeskönyvről, és annak előzményeiről, előmunkálatairól szól. A teljes cikk két részben került az olvasók elé. A második rész a következő számban, azaz a „reformációi körlevélben” jelent meg.)

Az 1939-ben megjelenő énekeskönyvet később *Csomasz Tóth* Kálmán, a most is használatban lévő, eredetileg 1948-ban megjelenő énekeskönyv főszerkesztője – az 1950-ben kiadott nagyszabású összefoglaló, *A református gyülekezeti éneklés* címet viselő művében – így jellemezte:

„A három elszakított református egyház közül a legjelentősebb, sőt a XIX. század eleji hanyatlás után az első, igazán komoly

elvi célkitűzésű és megfelelő színvonalú énekeskönyvet a maroknyi jugoszlávai református egyház adta ki több évre terjedő előkészítés után Szabadkán, 1939-ben.

Ennek az énekeskönyvnek az előkészítő munkájában az oroszlanréz *Karácsony* Sándoré, *Árokháty* Béláé és *Ágoston* Sándor püspöké volt.”

Elismerő szavait és ugyanakkor komoly kritikai megjegyzéseit végül így zárja a szerző:

„Mégis, mindent egybevetve, a délvidéki énekeskönyv volt az az Istentől küldött jeladás, amely, mint a testbe fúródott tövis, nem hagyta nyugodni a magyarországi református egyházat, sőt megmutatta az út kezdetét és irányát, amerre immár el kellett indulnia az egyszerű énekrevízió-nál sokkal nagyobb feladat, a magyar református gyülekezeti éneklés megmentése és a gyökeres megreformálás felé.”

Egyébként a kötet külalakja, tipográfiaiailag, finom papírját és gazdag illusztrációit tekintve (is?) túlszárnyalta az 1948-as énekeskönyvünk összes eddigi kiadását.

Az énekeskönyv Kálvin 1543-ban írt „előszavával” kezdődik. A 150 zsoltár és a dicsérek – fohászok, hitvalló énekek, alkalmi énekek, lelki énekek, halottas énekek – után a Heidelbergi Káté következik, az azt követő „keresztényi tanítások és imádságok” között Kálvin bűnvalló imádsága is megtalálható, s mellette még kimagaslak Ravasz László elmélkedése a négy úrvacsorai kérdésről.

Az énekeskönyv díszítése *Haranghy* Jenő festőművész, a budapesti iparművészeti főiskola tanárának munkája, ki a környék református templomairól, templomdíszeiről készült fényképek alapján készítette el rajzait.

Dr. Kis Domokos Dániel

302. dicséret
597

302

Drese A. (1690)

Ve - zess, Jé - zu - sunk

S ve - led in - du - lunk. Küz - de -

lem - re hív az é - let, Hadd kö - ves - sünk

ben - ne Té - ged, Mig majd szent ke - zed

Meny - nybe föl - ve - zet.

2. Adj bátor szívet, Hogy legyünk hívek!
Igy ha terhet kell viselnünk Még sem éjt panaszt
a nyelvünk, S bár nehéz útunk, Hozzád így jutunk.

3. Hogyha szívünk majd Önbétől sajj, Vagy
ha mások bűja éget, Adj türelmet, békességet,
Ó, taníts tehát Föltekintni Rád.

gr. Zinzendorf C. R. (1737–1752)
Vargha Gyuláné fordítása
Hallelujah.

A képen: „A vinkovcei imaház bejárata, a régi vukovári misszió új központjában élő német és magyar reformátusok gyülekező helye.”

Tiszántúli református jövőkép

Berekfürdön, a Megbékélés Házában került sor a Tiszántúli Református Egyházkerület presbiteri konferenciájára. Dr. Imre Sándor egyházkerületi főgondnok elnökle mellett a konferencia Nagy Kálmán, a Nagykunsági Református Egyházmegye lelkészi főjegyzője áhítatával nyílt meg, aki a Lukács evangéliuma 5,1-11. versei alapján hangsúlyozta, hogy a misszióban – de ezen a konferencián is – tudnunk kell, miként, mivel és mikor végezzük szolgálatunkat. Az elhívott halászok nem azzal törődtek, hogy a Jézus parancsára kifogott rengeteg halat elvigyék a piacra, hanem követték Őt. Erőt kell magunkon venni és kimondani: „Ha Te mondd...”

Az első előadást dr. Harmathy András szigetszentmiklósi lelkipásztor, az Egyházi Jövőkép Bizottság (EJB) elnöke tartotta az EJB munkájáról „Tervek, eredmények, következő lépések” címmel. Bevezetőjében elmondta, hogy egyházunk létezése önmagában is csoda. Mégis, a népmozgalmi adatok, valamint a statisztikai adatok az egyház zsugorodását mutatják és ez készítette egyházunkat a jövőképi keresésére. A helyzetet számos diagrammal illusztrálta. Emellett a Zsinaton kiderült, hogy sok olyan kérdés van, amelyet egyházunk nem beszélt végig. Egyházunk gyülekezeteiben kell, hogy meg erősödjék. Misszióban kell gondolkoznunk, amihez segítségül szánták az „Érintés” c. füzetet. A füzet alapján lezajlott párbeszéd statisztikai elemzése azt mutatta, hogy a gyülekezetek 16%-a vett ebben részt, amit némileg felülmúlt a Tiszántúli 18%-a. Három terület érdemel különös figyelmet:

a gyülekezetek missziói tudata, az egyházi intézmények szerepe és az azokhoz nyújtott állami források, valamint a jelenlegi, hierarchikus egyházi struktúra. Idézte a saját gyülekezetének a történetéből a világháborúban rommá lőtt templom újjáépítését, amikor a tanács sírköveket akart létesíteni a templom helyén, de a lelkész és a gyülekezet ellenállt. Egy kisfilm példájából a postás szerepét állította a gyülekezet mellé; nem szükséges minden modern módszert kipróbálni, mert a postás is nevelővé vált emiatt. Úgy vagyunk a helyünkön, ha adni tudunk: evangéliumot, szeretetet és ebben Isten vezethet bennünket. A megélt gyülekezeti közösség üzenet lehet a világ felé. A közösség legyen dicső, örülő, hálás Istennek; legyen az igazság, ahol azt ki lehet mondani. A gyülekezet legyen az a hely, ahol a „királyi papság” található. Legyen a kölcsönös felelősségvállalás közössége is, a mi Urunk példáján, aki felelősséget vállalt értünk az Atya előtt. Végül legyünk a reménység közössége.

A hozzászólásokban a résztvevők megpróbálták magyarázni a passzivitást az „Érintés” programja iránt és szó esett az „egyembe- res” gyülekezetekről is, amelyek ráhagyják az ilyen kérdéseket a papjukra. Emellett van olyan vélemény is, hogy csak a saját üdvösség a fontos, pedig Jézus követését, a szolgálatot, az evangélium terjesztését és a közösség gyakorlását kellene célként tekinteni.

A második előadást Ódor Balázs, a Zsinat Külügyi Irodájának a vezetője, az EJB titkára tartotta „Nemzetközi tapasztalatcserék hasznosítása egyházunk életében” címmel. Az Ef 1,9-12 kapcsán azt a megítéltetést hangsúlyozta, hogy meghívást kaptunk Isten üdvtervének végrehajtására. Beszámolt az európai egyházak reformtörkeveiről és az ökumené jelenlegi helyzetéről. A legtöbb reformfolyamat probléma-vezérelt, mert a vízió-vezérelt reformok nem adnak konkrét, érdemi változásokat. Az Egyházak Világtanácsának Dél-Koreában tartott ülésén az ökumené jegyében értékes párbeszéd zajlott a különböző egyházak között is, amiből sokat lehetett tanulni.

A konferencia második napjának nyitó áhítatát dr. Csoma Judit

berekfürdői lelkipásztor tartotta, megjegyezve, hogy az egyházi év most ér véget. Advent küszöbén egyenleget készíthetünk az elmúlt évről. A továbbiakban egy szép imádság felolvasásával biztatott arra, hogy belőlünk is tisztító folyam áradhat ki, amikor panaszokkal, fájdalommal, csalódással, gyásszal találkozunk.

Ezt követően Püski Lajos debrecen-nagygyerdei lelkipásztor, az MRE Missziói Bizottságának elnöke, az EJB tagja tartotta meg előadását „A többgenerációs családi táborok jelentősége a gyülekezet építésében” címmel. Elmondta, hogy gyülekezeteink többsége egygenerációs, öregedő, amin csak úgy lehet változtatni, ha a fiatalok felé is nyitunk. A szülők „becsalogatása” a gyermekek révén torz gyülekezeti képet adhat. A rétegalkalmak viszont széttörödelik a gyülekezetet, ha nincs olyan alkalom, ahol az egyes csoportok megismerhetik egymást. A családokos tábor a kizárja az egyedülállókat, a széttörödelte családokat. Ezért látják gyülekezetében szükségesnek a többgenerációs – másképpen gyülekezetépítő – táborok szervezését.

Ennek lehetnek rétegfoglalkozásai, de a generációk együttléte legalább az alkalmak felében nagyon fontos. Idén Sátorlajújhe-lyen volt ilyen tábor, 400 körüli résztvevővel. Mintegy 18-20 bibliai kör szervezte egy délelőtti közös témafelvezetés után, de ezek vezetését nem lelkészek, hanem gyülekezeti munkások végezték.

A hozzászólások között dr. Kálmán Ernő Ybl-díjas építész fontosnak tartotta, hogy a táborok el-

rendezése – az egyházi épületegyüttesekhez hasonlóan – ne széttagolja, hanem összerelje a közösséget, amire az előadó példát is tudott felhozni.

Utána Dani László, az MRE Szeretetszolgálati Irodájának a munkatársa „Gyülekezeti diakónia” című előadásában rámutatott, hogy a gyülekezeti szeretetszolgálat erősíti a közösséget, az egymáshoz tartozást. Említést tett a Szeretetszolgálatnak a Fülöp Szigeteken a közelmúltban végzett szolgálatáról, amely segélyek vitele mellett első-sorban orvosi segítségnyújtás formájában valósult meg. Diakóniai felnőttképzést is végeznek, amelynek lehetőségeire és a Szeretetszolgálat egyéb híreire az interneten pl. a www.diakonia.hu, www.jobbadni.hu, <http://szeretetszolgalat.reformatus.hu> címen találhatóunk rá. Hangsúlyozta, hogy szolgálatuk alapja a spiritualitás, a lelki szolgálat.

Végül dr. Imre Sándor gerontológus, egyházkerületi főgondnok „Idős-diakónia” címmel tartotta meg előadását az öregedés jellemzőiről és az idősök felé, illetve az idősök bevonásával végezhető szeretetszolgálat jelentőségéről, tekintettel azokra a veszélyekre, amelyek az idősöket a nyugdíjba vonulásuk után fenyegetik. A fizikai és szellemi értelemben is aktív idősor értékeit bemutatva Pál apostolt idézte: „Ezért tehát nem csüggedünk. Sőt, ha a külső emberünk megromlik is, a belső emberünk mégis megújul napról napra” (2Kor 4,16). A hozzászólások rávilágítottak arra, hogy nagyon kevés figyelmet fordítanak a gyülekezetekben az idős emberek problémáira.

Dr. Imre Sándor értékelő összefoglalója előtt még három szabolcsi / beregi testvér tartott rövid, versekkel színesített beszámolót Ilken tartott áprilisi konferenciájukról, melyen dr. Gaál Sándor nyírségi esperes szolgált közöttük.

A résztvevők Isten iránti hálával és nagy örömmel újították fel testvéri kapcsolataikat egymással, aminek a péntek esti citerahangverseny és termálfürdőzés is eszköze volt. Köszönet az Egyházkerületnek, valamint a Megbékélés Háza gondnokságának és konyhájának a kifogástalan vendéglátásért.

Mit jelent nekem a Heidelbergi Káté?

Most már nagyon sokat. Marosvásárhelyen mint alsóvárosi presbiter 6 éven át kérdeztem ki a konfirmandusoktól a Káté kérdéseire a feleletet. Mikor én egy háromszéki kis faluban konfirmáltam, nem igazán értettem szívemmel ezeket a feleleteket, de 35-40 évesen sokkal többet mondtak nekem. Mikor 2011-ben tudomást szereztem arról, hogy a Szárazajtán tartott zsinat két évszázaddal ezelőtt rendelte el a konfirmáció bevezetését a gyülekezeti gyakorlatba, az Erdélyi Református Egyházkerület Presbiteri Szövetségének azzal a javaslatlall jöttem, hogy Jubileumi Konfirmációi Emléklapot adjunk minden 2011-ben konfirmált fiatalnak, azzal az elgondolással, hogy majd mikor idő multával előveszik ezt az emléklapot, ők is – amint én is – valóban életük zsinórmértékének tekintsék a Heidelbergi Kátét.

Pályi József

Erdélyi Ref. Presbiteri Szövetség elnöke

Párkapcsolat-ápoló kurzus

Előadás-sorozat 2014. tavaszán
a Ráday Kollégium Dísztermében
(Budapest IX., Ráday u. 28.)
esténként 18 órai kezdettel

Előadó: **Dr. Pálhegyi Ferenc**

Március 10.

A kapcsolatápolás = folyamatos
szeretetközlés

Március 17.

Amire minden nőnek szüksége van:
gondoskodás, megértés, biztonság

Március 24.

Amire minden férfinak szüksége van:
bizalom, elismerés, megerősítés

Március 31.

Gyakori kommunikációs félreértések

Április 7.

Háború, hidegháború és tartós béke

Nyírségi csendes hét

A Nyírségi Református Egyházmege csendes hetét Berekfürdőn a Megbékélés Házának Konferencia Központjában tartotta. Ezen a lelki alkalmon 30 gyülekezetből 102 fő vett részt. A hét *Dr. Gaál Sándor* esperes nyitó áhítatával kezdődött, igei gondolatait a 2Kronikák 15,1-7 alapján mondta el: „Az Úr Lelke veletek lesz, ha ti is övele lesztek”. Bátorító üzenet ez számunkra, Istennel való szoros kapcsolatra biztatott bennünket, éljünk jól a hét adta lehetőségekkel, amelyek lelki és testi felüdülésünkre szolgálnak. Hetünk közép-pontjába a 450 éve első ízben megjelent Heidelbergi Kátét tettük, amelynek leg-újabb fordítása ebben az évben jelent meg. Minden nap minden igeszolgálat előtt két lelkész egymást kérdezve felelték a Káté szövegével. Így a hét végére mind a 129 kérdés megválaszolásra került értő hangsúlyos olvasással. *Bodnár Máté* Levelek-Besenyőd-Magy egyházközségek lelképásztora igen értékes előadást tartott a Heidelbergi Káté keletkezésének körülményeiről, magyarországi elterjedéséről, üldöztetéséről és mai jelentőségéről. Egyházmegeynk minden gyülekezete fontosnak tartja a Káté megismerését és tanulmányozását, ezért ez év szeptemberétől az istentiszteletek előtt az únapokra kijelölt kérdés-feleleteket felolvassák.

Egyházmegeynk aktív lelkészei (*Koós Lóránt, Bodnár Máté, Sinkó-Páricsi Babett, Szabóné Kovács Márta, Szabó Pál*) és egy nyugdíjas lelkész (*Lipták Pál*) szolgáltak közöttünk. Igeszolgálatuk kapcsolódott mindig valamelyik Káté-kérdéshez. Meghívott vendég előadónk is voltak, akik szintén összekapcsolták előadásukat valamelyik kérdéssel. *Dr. Szabó Andrea* gyermekorvos „*Sejtjeink Istent magasztalják*” címmel tartott előadást, amely az első Káté-kérdéssel volt összhangban, ugyanis „...mennyei Atyám akarata nélkül egy hajszál se hullhat le fejemről...”. *Dr. Bálint Zoltán* vízmérnök és felesége, *Dr. Bálintné Kis Beáta* angol nyelvtanár 14 év afrikai és 4 év pápuai missziós szolgálatukról értékes és élvezetes beszámolót tartottak vetített képes formában. Az előadásuk az isteni gondviseléssel volt kapcsolatos, amelyről a 27-28 Káté-kérdésünk szól.

A héten sokat énekeltünk, új énekeket tanultunk fiatal lelkészeink hangszeres kíséretével. A jó kedv és a vidám hangulat jellemezte a résztvevőket. Volt alkalmunk az előadások után a közös beszélgetésekre, esténként kötetlen formában cseréltük ki gondolatainkat. A kellemes őszi idő a sétára, a fürdőzésre is lehetőséget adott. Kényelmes volt az elszállásolásunk, a konyhai dolgozók finom, házias ételeket készítettek számunkra. Istennek adunk hálát, hogy ilyen alkalmat készített nekünk, ahol valóban lelkiileg-estileg felüdülhettünk. Morzsaszedetésekor sokan elmondták, hogy gyülekezetükben beszámolnak a hallottakról és másokat is biztatnak a jövő évi részvételre.

Horváth Csaba

egyházmegeyi gondnok

Szövetségünk közhasznúságáról

Amint testvéreink előtt is ismeretes, Szövetségünk 2010. évi közgyűlése – 3/2010. (III.13.) Kgy. határozatával – arról döntött, hogy kezdeményezi szervezetünk közhasznúvá minősítését, mérlegelve annak remélt előnyeit. Ez a Fővárosi Törvényszéken – a szükséges eljárást követően – 2010. június 26-án 14.Pk.64.309/1990/27. ikt. sz. alatt megtörtént. Ennek – az akkor hatályos jogszabályi előírások szerint – az adminisztratív többletterhek ellenére is számos előnye volt (többek között az, hogy a magánszemélyek által befizetett támogatások 20%-a a személyi jövedelemadó összegéből levonható volt). E kedvezmény igénybevételének lehetősége az elmúlt években a magánszemélyek esetében megszűnt.

Szövetségünk finanszírozását az elmúlt években jelentős átalakulás jellemezte. Az elnökség és a gazdasági bizottság – miközben a tagdíjak összegét igyekezett évről évre csupán az inflációt megközelítő mértékben emelni – a költségvetés tervezése és a folyó gazdálkodás rendszeres felülvizsgálata során azzal volt kénytelen szembenézni, hogy az összes bevételen belül a tagdíjak részaránya egyre csökkenő tendenciát mutat (2013. évi tényadatok alapján 13%-ot). A magánszemélyek – jellemzően tagjaink – által befizetett általános támogatások esetében ez az arány mindössze 8%. A PRESBITER folyóirat esetében – a lap missziói, nonprofit jellegére tekintettel – az éves előfizetési díj úgy kerül meghatározásra, hogy a felmerülő költségeket (nyomda, posta, szerkesztés, tördelés stb.) figyelembe véve közel nullszaldót mutasson. Szövetségünk támogatást kap a közegyháztól is; a Zsinattól és három református egyházkerülettől a múlt évben kapott támogatás bevételeink 6%-át tették ki.

Mindezek figyelembe vételével a gazdasági bizottság a Szövetség működéséhez szükséges anyagi bázis kiszélesítése céljából új pénzügyi források felkutatása mellett kötelezte el magát és erre buzdította területi szervezeteink elnökségeit is. 2011 októbere óta sikerült hét céggel (köztük egy bankkal) tartós adományozási megállapodásokat kötnünk. Ezek értelmében szervezetünk 4 éven keresztül azonos vagy növekvő összegű támogatásban részesül. Egy céggel pedig olyan megállapodást kötöttünk, melynek értelmében a PRESBITER hasábjain – évente 3 lapszám erejéig – környezetvédelemmel foglalkozó, ún. öko-cikkek jelennek meg, hirdetési díjazás ellenében. Mindezek révén az éves bevétel mintegy 30%-át sikerült biztosítanunk. Ezek a szervezetek az 1997. évi CLVI. tv. értelmében – amennyiben közhasznú jogállású szervezetek számára tartós adományozási megállapodás keretében nyújtanak támogatást – társasági adó-fizetési kedvezményben részesülnek. Ez a kedvezmény növeli az adományozási hajlandóságot, ily módon könnyebbé válik további szervezetek bevonása is a Szövetség célkitűzéseinek támogatása tekintetében.

Ennek azért is van nagy jelentősége, mert folyó költségeink növekvő tendenciát mutatnak. Nagy öröm számunkra, hogy 2012. februárjától új adminisztratív munkatárssal bővíthetett Szövetségünk.

A közhasznúság másik jelentős előnye, hogy a Nemzeti Együttműködési Alap által kiírt pályázatok – melyekben Szövetségünk is érdekelt – többnyire közhasznú szervezetek részére kerülnek meghirdetésre. Ilyen pályázatot a múlt évben is sikerült beadnunk. Alapvető cél és eszköz is egyben a közhasznúsági jogállás megtartása. Ehhez szükséges, hogy elnökségünk megnevezzen olyan konkrét – nem egyházi – jogszabályhelyet, mely alapján az alaptevékenység és a közhasznú tevékenység elkülöníthető egymástól. Ezt az elnökség a környezetvédelmi törvényben találta meg, me-

**Dr. Fazekas Sándor miniszter és
Dr. h.c. Szabó Dániel az együttműködési
megállapodás aláírásakor**

Fotó: Füle Tamás

lyet az Alapszabály módosításának az elfogadásával a közgyűlés véglegesíthet. Jó alapot szolgáltat ehhez a Vidékfejlesztési Minisztériummal 2013. december 16-án megkötött együttműködési megállapodás, melynek keretében Szövetségünk vállalja azoknak az alapelveknek és gyakorlati intézkedéseknek a népszerűsítését országos hálózata segítségével, amelyeket a környezetvédelem, a teremtett világ őrzése, a munkanélküliség csökkentése érdekében a Minisztérium szorgalmaz.

Váczi Gábor

A II. HELVÉT HITVALLÁS A BÖJTRŐL

„Minél súlyosabban elítéli Krisztus egyháza a tobzódást, részegeskedést és minden bujaságot és mértéktelenséget, annál buzgóbban ajánlja nekünk a keresztyén böjtot. A böjt ugyanis semmi egyéb, mint a kegyesek önmegtartóztatása és mértékletessége, tehát testiünknek fegyelmezése, fékentartása és megsanyargatása, amit a felmerülő szükség szerint vállaltunk magunkra, ezáltal megalázzuk magunkat Isten színe előtt és a testtől elvonjuk a táplálást, hogy annál könnyebben és szívesebben engedelmeskedjék a léleknek... A böjt a szentek imádságának és minden erénynek támasza. Nem tetszett Istennek az olyan böjt, melyben az ételtől, nem pedig a vétkektől tartóztatták meg magukat a zsidók”.

Református cigánygyülekezet – Halászhomok

A korábbi lapokban különböző helyekről adtunk hírt református cigánygyülekezeteinkről. Így a neves zempléni városból, Sátorlajújhelyről, majd a társadalmilag igen érzékeny Olaszliszkról és a Sárospataktól távolabb eső Tiszakarádrról, ahol a legnagyobb gyülekezetünk született meg Isten Lelkének megszólításában. Most egy közigazgatásilag szorosan Patakhoz tartozó helységről, egy korábbi tanyavilágban formálódó lakótelepülésről szólunk, Halászhomokról, illetve az itt szolgáló, élő gyülekezetéről.

A településnek alig 200-300 lakosa lehet, nagy mozgással, meglehetősen sok ki- és beköltöző lélekkel, s még régebbi időkől itt maradt nehéz lakáskörülményekkel. A látogatót ezeken a helyeken a küzdelem és elesettség jelei fogadják. Hála Istennek, hogy a központi vezetés munkája folytán, a fő úttól a Bodrog töltéséig futó egyetlen jelentősebb utcáján mára már sok szép új ház, igényesebb lakás is épült, vagy nagyobb magángazdálkodás is jelen van. A lakosság meghatározó többségében cigány származású. Iskola, óvoda nincs a telepen, van azonban egy kedves, szép görög katolikus templom kicsi haranggal és evangéliumi lelkületű, hűséges tolokocsis lelkipásztorával, *Miklós atyával*, kihez sokunkat testvéri kapcsolatok kötnek, s kinek az életére és szolgálatára nagy tisztelettel és szeretettel tekintünk. Ahogy az ilyen közösségekben másutt is, itt is sok gyermek látható, számosan vannak diákok, és sokan dolgoznak közmunkában, kik autóbusszal, kerékpárral és sokszor gyalog is utaznak, mozognak Patak és településük között, mint egy 4-5 kilométeres távon. S mivel hely van bőven, nagy játszóteret is építettek a település közepén, futballpályával és hintával.

Itt, ebben a társadalmi környezetben született meg az első imaházunk, melyben *Aros János* polgármester úr, *Mahalek István* igazgató úr, de az egész önkormányzat sok jóakarattal a segítségünkre volt. A gyülekezet maga már az imaházat megelőzően egy özvegyasszony épülő otthonában kapott befogadást, akinek férje gyilkosság áldozata lett. Hozzá és családjához, akik szintén a gyülekezet tagjai lettek, szintén rokoni szálakon jutottunk el, ahogy ez más esetekben is történni szokott.

Tehát már szeretetben, hitben és emberi tragédiákat is hordozó körülményekkel formálódó közösség kapott az önkormányzat részéről egy régóta lelakatolt boltot. Előbb csak díjtalan használatra kaptuk meg, majd *Choi Young* koreai lelkipásztor és kedves felesége, *Anna* munkája nyomán, koreai testvéreink meg is vették számunkra az épületet. Jelentős előkert, parkírozó területünk is van, s mára már egész rózsáliget fogadja az érkező gyülekezetünket és vendégeinket.

Ahogy az épületet alakítottuk, úgy növekedett a gyülekezet is. A munkákat szinte egész évben cigány testvéreink végezték, csak a legkényesebb szakipari feladatokat bíztuk kívülállókra. Alkalmunk volt megcsodálni és tanulni is abból az elkötelezettségből és gyakorlatiasságból, ahogyan *Choi Young* és családja, koreai misszionárius testvéreink a munkákat szervezték, vezették, és annak terhére hordozták is.

Ahogy másutt is, gyülekezetünk jelentős mértékben gyermek,

ifjúsági közösség volt, de lassan megjelentek a szülők, nagyszülők is, s ma mintegy hatvanan, hetvenen vagyunk együtt. A helybeliek kicsi, de hűséges csapatát a sárospataki anyaggyülekezet tagjai gazdagítják minden vasárnap, kiket autóval hozunk át, mert otthon még nincs gyülekezeti házunk. Testvéreinknek vasárnaponkénti szállítása nyilván külön feladat, de a mikrobuszozás, kocsizás, megérkezés és az ismételt találkozás, majd hazatérés mégis minden alkalommal nagy örömet jelent. Most éppen csak megemlíjtük, hogy ebben a szolgálatban *Gulyás László* és rokonsága hordozza a munka terhére, gondozza az épületet, kertet, egészen a fűtésig, a zenei vezetésig a gyülekezet alkalmain. Mivel ők a sárospataki anyaggyülekezet alapítói is, ezért itt csak a nevét emlíjtük testvéreinknek és majd a sárospataki beszámolóban írunk részletesebben sok irány-

ban kiterjedő szolgálataikról. (*Gulyás László* és felesége, *Aran-ka*, *Gulyás István* és felesége, *Emike*, *Gulyás Csaba* és mindnyájuk népes családjai.)

Szeretnénk viszont külön is megemlíteni helybeli hűséges tagjainkat. Mindenki által tisztelt és szeretett *Ilonka néni*, aki ismételtelen elkészíti imádságait, verseit az alkalmakra. Vele együtt emlíjtük *Horváth Zoltánnét* és *Budai Erzsébetet*, *Budai Beát*, testvérüket *Emőké*t, aki tragikus körülmények között veszítette el végzős fiát és hosszú távra férjét

is. *Erzsikének*, *Beának* is kicsi gyermekei vannak, kiket szinte a kórházból egyenesen a gyülekezetbe hoztak el az Úr áldását kérni rájuk. Nagy szeretettel vesszük körül *Gulyás Bélánét* is, akinek férjét autó gázolta halálra. Nagy családdal maradt magára és most gyülekezetünkben gyógyítgatja az Úr. Nagyon várjuk vissza *Gábor Katát* is, aki ikreivel együtt hatodik gyermekét hozta haza a kórházból. Hasonlóan hűséges testvérünk, *Angelika*, akinek szépen növekvő fiát sok szeretettel és imádsággal veszi körül a gyülekezet. Vigasztalással is, mert édesanyját viszonylag fiatalon együtt temettük el sárospataki lelkipásztor testvérünkkel. Kedves szín a gyülekezetben *Éva*, aki az erdélyi Gábor-cigányok törzséhez tartozik, hosszú rakott, színes, földig érő ruhát hord itt, Sárospatakon is, ahová áttelepedtek. A Gábor-cigányok az ősi cigánynyelvet beszélnek és azonkívül románul és magyarul is tudnak, így *Éva* is, akiben mindnyájan az Úr kedves lelkületét ismertük fel. Magyar cigányaink elcsodálkoznak, és kicsit irigykedve nézik is, hogy ő milyen bátran és öntudatosan hordja népviseletüket.

Mint jeleztük, a gyülekezetben is nagyon sok a gyermekét, családját egyedül gondozó édesanya, így a szeretetszolgálat naponkénti gyakorlat. Az alkalmak itt is sok énekel és a hitvallás elmondásával kezdődnek, majd a gyülekezetből imádkozik valaki, míg koreai testvérünkkel együtt hirdetünk Igét közöttük. Végül Úri imádsággal zárjuk alkalmunkat és ismét sok énekléssel. A Hitvallást és az Úri imát minden gyermek tudja, és szív szerint hangosan mondja is.

A gyülekezetté válás folyamán érezzük igazán mennyivel több látogatásra, lelki gondozásra lenne igény, melyre az időt és munkatársakat még el kell kérni az Úrtól. Érdeklődő és segítő testvéreket Halászhomokra is szeretettel hívunk és várunk.

Év elején a családban is végiggondoljuk, hogy milyen események várhatók. Jó, hogy az örömteli események, esküvő, keresztelek, nyári utazások, vendégek látogatása előre tudhatók, hiszen a felkészülés, a tervezés izgalma legalább olyan fontos egy közösség számára, mint maga az esemény.

Hasonló ez a gyülekezet életében is. Jó, ha szánunk *időt a tervezésre*. Ne legyen ez csak a lelkes gondja. A közös tervezésben épp az a szép, hogy közös. Jó végiggondolni a gyülekezet életének ünnepi alkalmait, hogyan tehetjük ezeket emlékeztetessé, tényleg ünnepivé. Ilyen alkalom lesz hamarosan a nagyhét és a húsvét, majd a pünkösdi ünnepe. Ilyenkor van sok helyen a konfirmáció. Tegyük fel együtt a kérdést: mit lehet tenni azért, hogy a konfirmált ifjak megmaradjanak a gyülekezetben. Tudunk olyan gyülekezetekről, ahol a konfirmáció előtt egyhetes közös táborozásos csendes hetet tartanak, ennek költségeit a gyülekezet fizeti, nem terheli a családokat. Egy ilyen hét lehetőséget ad sok beszélgetésre, önmagában is szép élménnyé teszi a konfirmációt és nem kell azon izgulni, hogy a konfirmációi oktatáson éppen az utolsó alkalmakon ott van-e az egész csoport. Fontos, hogy a konfirmandusok számára a konfirmációi ünnepség után is legyenek programok. Jó szokás, ahol találkoztak szerveznek a most konfirmálóknak és az 5, 10, vagy éppen 20 éve konfirmáltaknak. A konfirmáció utáni ifjúsági körnek az is előnye, hogy itt már nem a Kátét kell tanulniuk, hanem ők maguk is szöveget jutnak, kezdeményezhetnek valamit. Jó tudni, hogy a serdülő korosztály életkori sajátossága éppen az, hogy kritikusabban kezdenek mindent nézni, van saját véleményük. Önállóbbak, ezért nehezebben fogadják el a másokét. Kezdeményező készségük, kialakuló önállóságuk, kis odafigyeléssel, építheti a gyülekezetet. Fontos lépcsőfok lehet ez abban az irányban, hogy önálló, felnőtt egyháztagok legyenek. Ha ők kezdeményeznek valamit a gyülekezetben, bízzunk meg bennük, esetleg bízzunk rájuk, és akkor magukénak érzik az ügyet. Vannak olyan feladatok, amiket ők maguk kitalálnak és meg is tudnák csinálni, pl. kisebb önkéntes munka, de lehet, hogy szívesen hoznának létre egy zenekart vagy énekkart. Támogassuk őket, engedjük őket kibontakozni, szerepelni! Ha szeretettel elfogadjuk őket, akkor szívesebben megmaradnak a gyülekezetben. Aztán hamar itt a nyár, a nyári táborozások, ifjúsági programok ideje, ha a gyülekezet szervez ilyen tábor, akkor az ne csak a lelkes gondja legyen! Meg kell tervezni, hogy ki miben tud segíteni, pl. pályázat, szervezés, részvétel a táborozás lebonyolításában, főzés, kirándulás,

Évkezdő gondolatok

vagy más program vezetése, énektanítás stb. Ez főleg akkor fontos, ha a tábor önálló módon szervezik és nem úgy, hogy befizetnek egy kész programra. A saját szervezésű, önálló tábor lehet, hogy szabadabb és olcsóbb is, de akkor több segítőre is van szükség.

Azért is fontos, hogy a gyülekezet ezt magának érezze, mert ezzel is példát, mintát adunk a mostani fiataloknak, a jövőbeli egyháztagoknak, presbitereknek, hogy a gyülekezet hogyan működik közösségként. Sok olyan fiatal vesz részt ugyanis a nyári gyülekezeti táborokban, akiknek, lehet, hogy a szülei nem aktív egyháztagok, így tehát egyébként nem lát bele a gyülekezet életébe.

Vannak nem a gyülekezet által szervezett programok is, amin a gyülekezet néhány tagja, küldöttsége vesz részt. Ilyen lehet pl. a Csillagpont ifjúsági találkozó, egyházmegyei vagy kerületi ifjúsági tábor, énekkaros találkozó. Jó, ha a gyülekezet ezeket is a szívében viseli, és szükség esetén hozzájárul a költségekhez. Utána pedig mindig adjunk egy beszámolási lehetőséget a résztvevőknek, ezzel jelezve, hogy ez mindig a gyülekezet közös ügye is. Sok helyen tudunk arról, hogy nyáron az egész gyülekezet elmegy több napra közös táborozásra. Jó, ha ezen a gyülekezet minden korosztálya részt vesz. Ez sok családnak egyben a nyári családi üdülés is. Tudunk olyan alföldi gyülekezetekről, ahonnan 150-200 fős csoport jön minden évben a zempléni hegyekbe egyhetes gyülekezeti táborba. Biztos, hogy jó előkészítés mellett maradandó élmény a gyülekezeti tábor, és építi a közösséget. Ilyen táborozás kicsit kötetlenebb formában sok mindenre lehetőséget ad, amire egyébként nincs mód. Akik nyaranta egy hetet együtt töltenek, azok egész évben jobban számon tartják egymást.

Általában nyáron vannak a gyülekezeti kirándulások, amik egynapos utak. Nagyon jó, ha nemcsak kirándulás, hanem gyülekezetlátogatás is van benne. Ha meglátogatunk pl. egy olyan gyülekezetet, ahol az istentisztelet előtt és után fél-fél óráig a karzat alatti teremben nagyon jól megszervezett könyvárúsítás, sőt kölcsönkönyvtár működik, akkor ezt látva talán a mi gyülekezetünkben is felmerül, hogy nálunk is meg lehetne ugyanezt valósítani. A gyülekezeti kirándulás tehát lehet a közös istentisztelet és a tapasztalatszerzés alkalmak is.

Végül egy látszólag apróság, de mégis fontos dolog. Sok gyülekezetben van olyan jó

szokás, hogy az év vége felé egy estét, pl. egy adventi délutánt, karácsony harmadik napját vagy éppen Szilveszter estjét együtt tölti a gyülekezet. A szeretetvendégség után jön a vetítés az év eseményeiről. Nem szerencsés, ha előtte kell telefonálgatni, hogy ki melyiken vett részt és van-e egy fényképe. Ma a digitális fényképezés annyira elterjedt, hogy könnyű egy vetített képes beszámolót feliratozással megszerkeszteni. De ennek az a feltétele, hogy legyen felelőse, akár egy presbiter, vagy más valaki és ő tartsa számon, hogy a fontosabb gyülekezeti eseményeken készüljön fénykép, vagy akár néhány másodperces videofelvétel. Azok ne vesszenek el, hanem az összes lehetőleg egy helyen legyen együtt. Ezekből aztán sokszor egy ügyes diák is össze tud állítani a TV-híradóhoz hasonló anyagot. Azért is jó az ilyen éves beszámoló, mert ez újabb alkalom a hálaadásra, amikor majd elmondhatjuk, hogy 2014-ben is megsegített minket az Úr! – kívánom, hogy tényleg el is tudjuk majd mondani!

Dr. Győri István

Kárász Izabella Újévi ima

Áldd meg, Úristen számunkra ez évet,
Hogy magasztaljon Téged minden ének,
És áldásodat a lelkünk érezve,
Feljusson az égbe!

Szentlelked legyen mindenben vezérünk,
Tanácsadónk és irányítónk nekünk.
Ne legyen bennünk rosszra hajló lélek,
Csak amely él Érted!

Az igazmondás, tisztelet és hála
Szívünkben leljen örökös lakásra,
Hiábavaló dolgoktól óvjon meg
Megmentő kegyelmed!

Áldd meg Úristen számunkra ez évet,
Hogy megismerjen minden lélek Téged;
Elhagyva a romlott, bűnös világot, –
Köszöntse Országod.

Nyisd ki a kapudat, ha zörgetünk Nálad,
Hallgasd meg ezt az újévi imánkat,
Hogy áldásodat a lelkünk érezve
Feljusson az égbe!

„Nekem csupa öröm a szolgálat...”

Beszélgetés dr. Huszár Pál főgondnokkal, a Zsinat világi elnökével

Idejét nem tudom, mióta ismerem – látásból – dr. Huszár Pál főgondnok urat, abban viszont biztos vagyok, hogy ugyanilyenek láttam tíz vagy tizenöt évvel ezelőtt is. A tekintetében vidámság, egy kis huncutság bujkál talán még akkor is, amikor komoly dolgokról beszél. Egészében véve ellentéte annak a sztereotípiának, amelyet könnyedén (és felelőtlenül) mondogatunk, ha a magyar református hívek ábrázatjáról szolunk.

Az életrajzáról nem kérdezem, mert református közéletünk jól ismert alakja, akinek a zsinati honlapon olvashatók az adatai – ha nem is a mai napon érvényesen, de ez nem az ő hibája, s a lényeg nem érinti. A lényeg az, hogy hallatlanul sokrétű tudással, szakmai múlttal és jelenlét, valamint elkötelezettséggel, mély hittel végzett szolgálatokkal teljes az élete. (Azt azért itt is meg kell említenünk, hogy mélyen hívő édesanyja volt a családi indítás, a lelkészi pedig Fejes Sándor, akinek nagyon sokat köszönhet, hogy az élete ilyen erős hitalappon áll.)

Kezemben tartom „A presbiteri tisztségről” nemrég megjelent könyvét, amelyet úgy olvastam, mint valami jó regényt, amely happy enddel végződik: a presbiteriség nem egyháztörténeti emlék, amelyet manapság egyházi berkekben legfeljebb tisztelettel vegyes szájbiggyesztéssel emlegetnek, hanem a magyar református egyház jelenének és jövőjének nélkülözhetetlen, fontos oszlopa. Jó, tudom, hogy a happy endnek már megvalósultnak kell lennie, de az is előfordulhat, hogy a mű befejezése attól örömteli kimenetelű, hogy a (fő)szereplőnek nem csak múltja van, hanem jelene és jövője is.

– Mi adta az ötletet, hogy megírja ezt a könyvecskét? Több évtizedes presbiteri szolgálata, vagy történetírói, egyháztörténetírói érdeklődése, esetleg a Zsinat világi elnökeként úgy érezte, minden oldalról körül kell járnia egyházi életünknek ezt a nem problémamentes szeletét?

– A közvetlen apropóját egy németországi „hivatalos” látogatásunk adta, amikor arra a kérdésre, hogy hogyan választják ki gyülekezetükben a presbitereket, azt a megdöbbentő és egyszerű választ kaptuk, hogy lasszóval. Nem kellett persze ahhoz külföldre mennem, hogy tudjam: a presbiteri tisztség megbecsültsége ma már az ötven évvel ezelőttihez képest is igen halovány. Persze ebben nem csekély szerepe van annak a 40 esztendei nyílt vagy burkolt egyházellenességnek, amelyet a háború után egyházunk elszenvedett. Van persze ellenpélda is – mondja felderülve. – Szívesen idézem ide a mi várpalotai gyülekezetünk erdélyi testvérgyülekezetét. Mezőpanit tiszta magyar református falu, és ott bizony több fiatal presbiter munkálkodik – nem is akárhogyan – a gyülekezetben. A lelkészük mindenben támaszkodik rájuk, a családok és a betegek látogatásától az egyházközség anyagi javainak kezeléséig. De sok más példa is mutatja, hogy a presbiteri tisztség megbecsültsége első renden rajtunk, presbitereken,

de az egész egyházszerkezeten, a híveken és a tisztségviselőkön is múlik. A presbiteri tisztségről többek között azért is írtam ezt a könyvet, hogy bátorítsam magunkat és főleg a majdani presbitereket: Isten mindnyájunkat, a presbitereket is megtámogatja abban a szolgálatban, amelyre Ő elhív. Nem nekünk kell erőlködnünk, hanem el kell kérnünk az erőt, hogy a legtöbbet, a legjobbat hozzuk mi magunkból és továbbítsuk a gyülekezetnek Isten és nem a magunk dicsőségére. Kálvin példáját szeretem felhozni, aki amikor Farel genfi hívására először nemet mondott (szabadkozott, meg talán nem is érzett magában elég erőt a nagy feladatra), hittestvérétől azt a kegyetlen választ kapta, hogy tudnia kell, hogy most éppen Isten hangjára, az Ő elhívására mond nemet.

– Mit gondol a sárospataki presbiterképzésről ilyen vonatkozásban?

– Ígéretes kezdeményezés, amelyre nagy szükség van. Főként, mivel már nem csak magyarországi, hanem kárpátaljai dimenziói is vannak.

– Említette a mezőpaniti presbiterek szolgálatát. Vajon itthon vannak-e ilyen példák?

– Hogyne, hála Istennek. Arra gondolok, hogy ahol a lelkész támaszkodik a presbiter asszonyokra, ott tudom, hogy kettesével, süteménnyel és Bibliával felszerelve látogatják a betegeket vagy időseket. Ezt ugyan sok helyütt eddig is megtették a diakóniai szolgálatot vállaló asszonyok, de talán más a súlya, ha két presbiter közeledik Igével és imával a beteg emberhez. Nagyobb gyülekezetben ugyanis fizikai képtelenség, hogy a lelkész mindig minden rászorulóhoz eljusson.

– Van-e bizonyítható összefüggés a gyülekezetek előregeredése és a presbitériumok előregeredése között?

– Ezt nem kell bizonyítani, elég körülnézni. Sajnos, a keresztelesek és a temetések statisztikai adatai nem tükrözik együtt a hívek számadatait. Tudjuk, hogy sok gyereket nagyszülői rábeszélésre, vagy akár divatból keresztelnek meg. És bizony sűrűn előfordul, hogy az elhunyt be se tette életében a református templomba a lábát, s csak „hogy ne érje szó a ház elejét”, kérnek református temetést. Elég a gyászolók éneklését meghallgatni: a lelkészen meg a kántoron kívül gyakran egy-két bártortalan hang hallatszik csupán. De egyéb egyházi alkalmakon is igen fontosnak tartom az éneklést, bár jómagam kerültem már kínos helyzetbe, amikor egy lelkészt helyettesítve kiderült, hogy nincs kántor, s nekem kell elkezdenem az éneklést. Hát, erre nem szívesen gondolok vissza – teszi hozzá széles mosollyal.

– Szóljon pár szót, kérem, a zsinati világi elnöki tisztéről – ha ugyan helyénvalónak tartja a „világi” szót.

– Régi dilemmám ez nekem is, de nem tudok jobbat. A laikus azért nem jó, mert nem tartom magam laikusnak, a nem lelkésziben tagadás van. Én az igenlésnek vagyok a híve. Sűrítve azt mondanám, hogy hasznosnak érzem magam, és rengeteg örö-

möm van benne. Csak példa gyanánt hozom fel 2009. május 22-ét, amikor aláírhattam az egyesített magyar református egyház alkotmányát. Bevallom, elérzékenyültem, amikor Debrecenben a Kárpát-medence makettjébe a többiekkel együtt odatehettem a marék földet. Vagy amikor a gyulafehérvári katolikus székesegyházban Bethlen Gábor református fejedelem emléktábláját avathattam, vagy amikor Sztárai Mihály szószerűéről szólhattam az ünnepelőkhöz Horvátországban. Igen nagy örömöm az is, hogy néha – határokon belül és kívül – prédikálhatok, annak ellenére, hogy nincs teológiai végzettségem. Egyszóval: amelyik szolgálathoz az Istentől kapott jó kedéllyemmel közelítek, az nekem nem teher.

– *Hogyan érez-gondolkodik az ökumenéről?*

– Erre a kérdésre két példával felelhetek. Az egyik: valamilyen alkalomból találkoztam és beszélgettem egy jeles katolikus teológussal, *Kránicz Mihály* professzorral a Pázmányról. Azt mondta, olvasta és tetszett neki a Kálvinról írott könyvem. Meghívott, hogy tartsak előadást a Teológiájukon. Szívesen megtettem, majd vissza is hívtam őt Párára, hogy a mi Teológiánkon tartson előadást arról, hogyan látja egy katolikus a mi Kálvinunkat. A másik példám a *Korzenszky Richárd* tihanyi bencés apátnál tett látogatásunk egy főgondnoki találkozó programpontjaként. Ő az apátság templomban elkezdte, majd velünk együtt elénekelt a 90. Zsoltárt. Aztán az évente az összmagyarságért szeptember második szombatján tartott imánapon tavaly engem hívott meg, hogy hirdessem náluk az Igét.

– Jó egészséget, hasznos szolgálatot és további töretlen jó kedélyt kívánunk Főgondnok úrnak!

Farkas Márta

Ima Füle Lajostól

Mennybéli Felséges Isten!

Mi nem tudjuk felfogni igazán, mily nagy vagy Te, de látjuk hegyeidet, s „kicsiny fűszálban, óriási tölgyben dicső Kezed nyomát” szemlélhetjük. Fogadd el ámulásunkat, segítségedre szorulásunkat, elesett állapotunkat is, és szánd meg, csodálatosnak teremtett, de pusztuló világunkat is a JÉZUS KRISZTUSÉRT. Ámen.

Háládatosság és az élet tisztelete

Békési kisköri konferencia Mezőkovácsházán

2013. november 16-án kisköri konferenciát rendezett a békési területi szervezet Mezőkovácsházán, ahol a református templom és a gyülekezeti ház a korábban önálló település, Reformátuskovács háza területén található.

Molnár Virág helybeli lelkipásztor nyitó áhítata után *Révész Orsolya* vésztői segédlelkész a Heidelbergi Káténak a háládatosságról szóló 86. kérdés-feleletét magyarázó előadást tartott. Bevezetőjében egy XIX. századi amerikai történettel illusztrálva hangsúlyozta, hogy Isten szolgálata nem olyan embereknek való, akik csak úgy mellékesen érdeklődnek utána. Isten azt kéri, hogy a szolgálat ne csak időtöltés legyen számunkra, hanem életünk elsőbbséget élvező része. Hálaadásunk kiüresedett, csak „mértékkel” vagyunk háládatosak. A hálaadás életvitel két területen mutatkozik meg leginkább a megújított emberben: az imaéletben és tetteiben. E kettő hordozza a keresztyén élet etikáját. A háládatosságból származó jócselekedetek háromféle gyümölcsöt teremhetnek: a hálaadó életre való elköteleződést, visszajelzést a hitben járó életre és a missziói küldetés betöltését.

A továbbiakban *Futó Zoltán* sarkad-újteleki lelkipásztor és *Dr. Tóth János* megyei elnök emlékezett meg a „100 év emberség” mottóval meghirdetett Schweitzer Albert jubileumi évről, melyet annak emlékére hirdettek meg Németországban, hogy 100 évvel ezelőtt kezdődött meg a gyógyító munka az Egyenlítői Afrikában, a Gaboni Köztársaság területén a Lambarénei Kórházban. Az életrajzi adatok, illetve események mellett méltatták és kiemelték a prédikátor-organaművész-orvos Schweitzer Albert keresztyén elkötelezettségét, melynek középpontjában az Élet hódolatelljes tisztelete állt. A hálaadó élet belső kényszere és a jósnak minden határ nélküli gyakorlása jellemezte egész életét. Életműve az önzés és egoizmus ellenpéldája. A Béke Nobel-díj és számos elismerés tulajdonosa ezzel válhat a XXI. században is mindnyájunk példaképévé.

A konferencia imaközösséggel és szeretetvendégséggel ért véget.

Dr.T.J.

Ti presbiterek: „Legeltessétek az Isten köztetek levő nyáját!”

Péter apostol kifejezetten a presbitereket kéri a gyülekezetek pásztorolására (1Pt 5,1-4). Ő maga a feltámadott Úrtól kapta ezt a megbízást (Jn 1,15-18). Apostoltársaival együtt végezte ezt a munkát, de amint szaporodtak a gyülekezetek, szükség volt segítőtársakra, hiszen nem jutott minden újonnan létesült gyülekezetbe apostol, csak időnként juthattak el egy-egy gyülekezetbe. Ezért a gyülekezetek pásztorolására presbitereket rendeltek (ApCsel 14,23), akik a püspökökkel, diakónusokkal együtt (1Tim 3,18-13 és 5,17-20) végezték ezt a fontos munkát.

Az intézményesült egyházban önálló pásztorok, lelkipásztorok a gyülekezetek vezetői első számú munkásai. A megnövekedett gyülekezetekben szükség volt – és szükség van – a lelkipásztoroknak segítőtársakra, akik a maguk különböző képességei szerint segítségül vannak a gyülekezetek építésében és gondozásában, az épületek rendben tartásától kezdve az adminisztráción át a hitélet ápolásáig. Különösen fontos ez a közreműködés és segítségadás a nagy gyülekezetekben, vagy azokban a kis gyülekezetekben, ahol nincs helyben lakó lelkipásztor. (Ebből a szükségből indult meg a sárospataki teológián a lelkipásztor-asszisztens képző szak a presbiter-továbbképzés mellett.)

A presbiterek a gyülekezetek elöljárói, vagy ahogyan az apostoli intésben olvashatjuk: „példaképei a nyájnak”. A presbiter magyar jelentése ez: idősebb, korosabb. De az újszövetségi szóhasználatban elsősorban nem az életévekre vonatkozik ez, hanem a hitben fejlettségre, érettségre, szemben a hitben éppen csak elindulóval, az „újonnan megtérten” (1Tim 3,6).

Miben legyen példamutató a presbiter a gyülekezetben? Abban, amire minden gyülekezeti tagot buzdít nem a lelkipásztor, nem az apostol, hanem maga az Úr Jézus, minden hívő főpásztora (1Pt 5,4). Soroljuk fel ezeket a presbiteri megbízásokat és feladatokat.

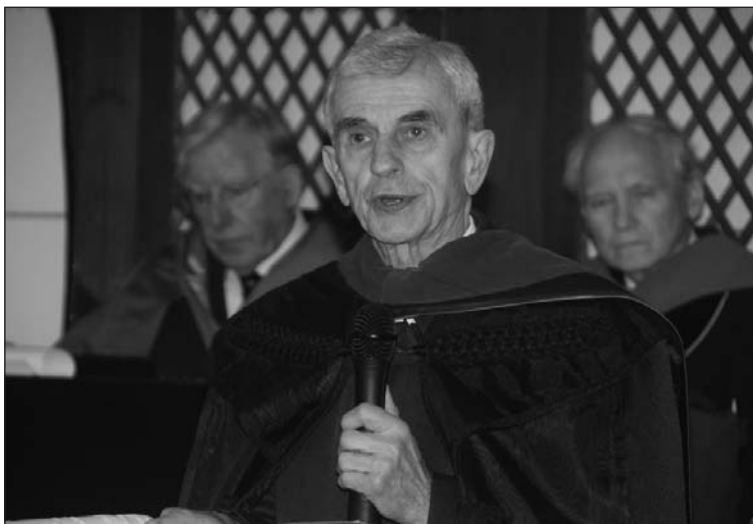
1. *Legyen példa az istentiszteleteken való részvételben.* E nélkül nincs fejlődés a hitéletben, sőt visszafejlődés van. Egy gyülekezet hitéletének a fokmérője az, hogy milyen mértékben látogatják a gyülekezet tagjai az istentiszteleti alkalmakat. Ezen a téren széles a gyülekezeteink buzgóságának a skálája, a nagyon rossztól a nagyon jóig. Buzdító az másoknak is, ha látják, hogy a presbiterek ott vannak az istentiszteleti alkalmakon. Több helyen úgy, hogy külön presbiteri padokban – vagy székeken – ülnek, vagy úgy, hogy testületileg a lelkipásztorral együtt jönnek be a templomba. Vannak a hitben olyan érett presbiterek, hogy ilyenkor a lelkipásztorral együtt imádkoznak az igehirdetés és igehallgatás megáldásáért.

2. *Legyen példa az imádságban és bibliaolvasásban.* A még mindig használatos Szikszai György-féle imádságos könyv első fejezete ezzel a mondattal kezdődik, ami a presbiterre különösen is vonatkozik: „Az imádkozás legelső tiszted keresztyén ember, mivel e nélkül egyéb tiszteidben illendőképpen el nem járhatsz.”

Az imádkozás a bibliaolvasással együtt jár, és e nélkül eleven, élő hitű keresztyén élet – gondolkodás és magatartás – nem lehet. Sokat veszítettek azok a gyülekezeti tagjaink, akik életéből, időbeosztásból kimaradt ennek rendszeresség. És nagy ajándékot nyertek, akik rátaláltak erre, és gyakorolják ezt. Elsősorban a családjában példakép az imádkozó, bibliaolvasó presbiter, de a gyülekezeti életben és munkában is megújuló szívvel és lélekkel tud részt venni.

3. *Legyen példa hitének megvallásában, a Jézus Krisztusban nyert lelki ajándékairól való bizonyosságtételben.* Az teszi eleven-

né és személyessé a keresztyén ember hitét, ha nemcsak befogadó, hanem közlő is; ha nemcsak hallgatója az Igének, hanem annak továbbmondója is. Sokan vannak körülöttünk, kik távol vannak attól, hogy a templomokban, a szószékekről hallják Jézus Krisztus evangéliumát. De a közöttük dolgozó vagy szomszédjukban lakó presbiter-től meghallhatják azt a munkahelyeken, hétköznapi találkozásokban, baráti beszélgetésekben. Olykor még jobban fel is figyelnek

arra, ha nem templomban és nem „paptól”, hivatásos igehirdetőtől hallják azt. Az Igével rendszeresen élő embernek, presbiternek nem nehéz hitéről vallást tenni, vagy megfelelni a benne élő reménységről (1Pt 3,15).

4. *Legyen példa az áldozatkészségben.* A presbiteri tiszt együtt jár a külön munkával, áldozathozattal. Ahhoz, hogy a gyülekezeti munka eleven legyen, és biztosított legyen, ahhoz minden külső körülményre szükség van, elsősorban a presbiterek idejére és erejére is, anyagi áldozatára is. Akik maguk is kaptak és kapnak lelki javakat, azoknak nem nehéz az anyagiakból is adni – hálából, mintegy viszonzásképpen, hogy mások is kapjanak lelkieket. Arra is volt és van példa, hogy a megszabotton felül, sőt erejükön felül is adakoznak (2Kor 8,23).

Vannak gyülekezetek, ahol nem könnyű megfelelő embereket találni, akik vállalják a presbiteri tisztelet és feladatot. De legyen előttünk az a mérce, amit az Igében kapunk, és igyekezzünk felnőni ahhoz. Mindig, mindnyájuknak szüksége van erre az intésre: „Növekedjétek a kegyelemben, és a mi Urunk, üdvözítő Jézus Krisztusunk ismeretében” (2Pt 3,18).

Dr. h.c. Benke György

Isten - természet - ember

Dunántúli Református Gazdálkodók 1. Találkozója

„Isten Szentlelke és Igéje által jelen van a világban, az Ő jelenléte áthatja a jelent. De Isten jelenléte nemcsak áthatja a jelent, hanem szétfeszíti a jelen kereteit, el egészen az örökkévalóságig. Vajon az, hogy haldoklik a vidék, széthullanak a közösségek, egyre szekularizáltabb világban élünk, nincs-e kapcsolatban azzal, hogy az embereknek nincs az örökéletbe vetett hitük? Ha van örökéletbe vetett hit, lehet lassabban, értelmesebben, nagyobb szeretettel élni a világban: ez a vidék és a valós közösségek létrejöttének, megújulásának valódi igei alapja” – fogalmazott Steinbach József, a Dunántúli Református Egyházkerület püspöke a Dunántúli Református Gazdálkodók I. Találkozója nyitóáthítatán 2013. november 9-én.

Vidéki egyház

Köntös László, a Dunántúli Református Egyházkerület főjegyzője köszöntötte a találkozóra érkezett mintegy 80 résztvevőt: „Magyar református egyházunk a régi magyar paraszti gazdatársadalmon nyugszik. Jóllehet, ezt megcsócsálták, szétverték a történelem során, társadalomtörténetileg ma is ebből élünk. A református egyház vidéki egyház, aki benne él a falusi gyülekezetekben, az érti meg igazán a református egyház belső lelkületét. Reméljük, hogy ez a magyar gazdatársadalom újra fog éledni, és ahogy szövetséges volt régen a paraszti világ és az egyház, úgy a jövőben is szövetségesek lehetnek, és az Ige fényében megérthetjük, hogy mi a dolgunk ebben a világban.”

„Művelje és őrizze”

„A teológia és a természettudományok több évszázados házassága a XIX. században végzetesen megromlott” – kezdte egy érzékletes képpel előadását dr. Vladár Gábor, a konferencia helyszínét biztosító Pápai Református Teológiai Akadémia rektora. „A teológia visszavonult az antropológia és a történelem területére, ez korunkban azonban már nem engedhető meg.” Dr. Vladár Gábor előadásában az Ó- és Újszövetségen keresztül is példázva kifejtette, a Biblia mennyire egységben látja az embert és természetet, termőföldet, amelyeknek kölcsönösen szükségük van egymásra. Isten parancsa, hogy az ember művelje és őrizze a földet, felelősséget ró ránk.

A mezőgazdák azok, akik hivatásuk, tanultságuk folytán újra tudják gondolni a nemzeti, családi örökséget. Ez az újragondolás feltétlenül szükséges az ember érdekében, mert az ember a teremtett világ része, a világ pedig az ember létének feltétele. „Ember, ne feledd, hogy ezen a földön nem csak állsz, hanem élsz is!” – fejezte be egy idézettel az akadémia rektora.

Napi kapcsolat

„Mi, gazdálkodók a természetben megismerhetjük Isten csodáit és tetteit.” – Gyimóthy Géza, a Tatai Református Egyházmegye gondnoka a hívő gazdálkodó ember Istennel és a teremtett világgal való kapcsolatáról mondta el gondolatait előadásában. Nyolc pontban összefoglalva világított rá a gazdálkodó ember, Isten és természet szoros napi kapcsolatának jellemzőire, melyek véleménye

szerint a folytonosság (rendszeresség), bölcsesség, feltöltődés, felelősség, ajándékozás, mértékletesség, meglepetés, megújulás jelenléte, szükségessége. Gondolatait igei megalapozással tárta a hallgatóság elé.

Erős ország erős mezőgazdasággal

„A vidéki élet gazdálkodás és Isten szeretete nélkül elképzelhetetlen. Nincs erős Magyarország erős mezőgazdaság nélkül, amelynek feltétele az erős vidék. Erős vidék pedig csak hit által létrehozott és összetartott erős közösségekből jöhet létre. A gazdák egy hívő közösség tagjai – minél közelebb vagyunk a természethez, annál közelebb érezhetjük magunkat Istenhez és embertársainkhoz egyaránt. Ezt csak az tapasztalhatja meg, aki nyitott a túlvilágban, feláldozásban való hitre. Ha több ponton találjuk meg a közös hangot, Isten segítségével többre lehetünk képesek” – mondta el Gyórfy Balázs, a nemesgörzsönyi református gyülekezet presbitera, aki a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara elnökeként a kamara céljáról szólt a résztvevő gazdálkodóknak. „A gazdák képesek összefogni, megértik, hogy mit jelent közösségben élni, akkor is, ha szövetségre való hajlamuk jelenleg még meglehetősen gyenge” – fogalmazott Gyórfy Balázs.

Ökogyülekezet

Szalay László Pál telkibányai lelkipásztor „Egy ökogyülekezet élete és szolgálata” címmel tartott előadása keretében mutatta be gyülekezetét, rámutatva, egy ökogyülekezet nem feltétlenül a gazdálkodásról szól,

de tagjai különös figyelemmel fordulnak a teremtett világ felé. A teremtés ünnepének megülvése, természetben, szabad ég alatt tartott istentisztelet, a gyülekezet fiataljainak természetszeretetre, madár- etetők készítésére, ásványtani ismeretekre való oktatása, ökogyülekezeti testvérközösség, közös lekvárkészítés és őshonos gyümölcsös ültetése alkotja többek között azoknak a tevékenységeknek a körét, amellyel a telkibányai ökogyülekezet keresi az Istennel való szorosabb kapcsolat természetközelségben fellelhető útjait-módjait.

Zárszó

„Közös örökségünk megőrzése, Isten rendje szerinti továbbalakítása, továbbadása a feladatunk, miközben tudjuk, hogy hol vannak a gyökereink. Istennek tetsző módon merjünk egyre inkább konzervatívak lenni, és ezt határozott szelídséggel vállaljuk fel. A fizikai munka, a gazdálkodás tisztelete önmaga is istentiszteletté lehet” – fogalmazott a találkozó zárásakor Steinbach József püspök. Elmondta: a találkozó azt is kifejezte, hogy példaadással jelen lehet lenni a gyülekezetben. Reményét fejezte ki annak irányába, hogy a következő találkozáson egyre több fiatal gazdálkodó vesz majd részt, az új találkozásig pedig a gazdák részvételével erősödhet az egyház és vidék kapcsolata, a vidéki gyülekezetek is.

Imaközösség egy intenzív kórteremben

A 13 éves Gábor Tiszafüredről volt néhány napra kettesben a szobatársam az intenzív kórteremben. Gábor súlyosan mozgássérült és enyhén szellemileg visszamaradt fiú. Rendkívül intenzív beszéd-készségű, közlékeny, de nem tolakodó. Két lába születésétől fogva béna, erőtlen izomzatú. Állni és járni velük képtelen. Székrényéhez csak csúszva-mászva tudott eljutni, mint egy kiskutya. Szánalmat keltett minden megmozdulásával. Dőlt belőle a szó. Sok mindent elmondott otthoni életéről, körülményeiről, családjáról. Volt két kismacska és egy kiskutyája, akikkel játszadozott és velük sokat beszélgetett. Valószínűleg szüleinek erre kevés ideje jutott. Egyszerű, földműves emberek voltak. Összebarátkoztunk Gáborral és sokat beszélgettünk.

– Gábor! Hallottál-e már valamit az Úr Jézusról? – kérdeztem az első este, elalvás előtt.

– Nem tudom, hogy merre lakik – válaszolta.

– Őt szemmel most nem látjuk, de Ő olyan különös, hatalmas élő személy, hogy mindig és mindenhol ott van. Nagyon szereti a nyomorult, csonkabonka, magatehetetlen és beteg embereket. Különösen szereti a gyerekeket. Ő minden nyelven beszélőt jól megért. Még azt is érti, amit nem tud mindig jól kifejezni az ember. Sőt, még azt is nagyon jól érti, amit nem hangosan beszélve mond neki valaki. Ezt úgy hívják, hogy imádkozás. Ő neked is egy jó beszélgető társad lehetne. Én naponta többször is szoktam vele beszélgetni. Mindent el lehet neki mondani, úgy, ahogy te szoktál a kis kutyusoddal elbeszélgetni.

– Na de hát én mit mondjak el neki? Azt is elmondhatom, hogy nem tudok járni?

– Igen, Gábor. Azt is. Ő már tud rólad mindent, és érteni fogja mindazt, amit elmondasz neki.

– De hogyan kell azt elkezdeni?

– Figyelj, Gábor! Én most elkezdlek Hozzá imádkozni hangosan a te nevedben, te pedig mondatonként hangosan mondd utánam. De hidd is el, hogy az Úr Jézus érti, amit közösen elmondunk neki.

És én elkezdtem hangosan, Gábor fejével gondolkodva imádkozni. Különös volt számomra, hogy így és ilyen imaközösségben még soha nem voltam.

– Úr Jézus! Köszönöm, hogy hallasz engem. Azt is köszönöm, hogy Te jól ismersz. Azt is tudod rólam, hogy béna fiú vagyok. De

Te így is szeretsz engem. Szeretnék Téged megismerni. Majd még jövök hozzád beszélgetni. Adj nekem sok örömet a sok szomorúságomban. Én nagyon egyedül vagyok. Azt is köszönöm, hogy beszélgető társam lettél. Ennek én nagyon örülök. Segíts, hogy Veled éljek. Így legyen: Ámen.

És Gábor mondatonként hangosan mondta utánam az imádságot, mint ami őbelőle fakadt.

Orvosi utasításra nekem két nap múlva másik osztályra kellett mennem. Sírva zokogott Gábor: ha Laci bácsi elmegy innen, akkor kívül fogok én beszélgetni?

– Gábor! Ugye megbeszéltük, hogy az Úr Jézus itt is, egyedül is beszélgető társad lehet. Ha én nem is leszek itt veled, az Úr Jézus itt és mindig veled lesz. Ne felejs el Ővele mindig és mindenről őszintén és hittel elbeszélgetni. Ő mindig hall téged és válaszolni is fog neked. Isten áldása kíséren. Laci bácsi továbbra is fog érted imádkozni.

„Az Úr meghallja a fogolynak nyögését” (Zsolt 102,21).

Mikó László

NYITOTT SZEMMEL

Máriától Máriáig

Nem szokták együtt emlegetni Jézus Krisztus édesanyját és a magdalai Máriát, akiből Jézus „hét ördögöt űzött ki” (Mk 16,9). Elvégre két egészen különböző karakterű személyiségről van szó... Egy ártatlan szűz – meg egy sok bűnnel terhelt asszony... Jézus Krisztus felől nézve azonban mást is észrevehettünk!

Az előbbivel (Szűz Máriával) kezdődik Urunk földi élete; az utóbbi viszont elsőnek találkozunk a feltámadt Jézussal, s ő viszi meg az elcsüggedt tanítványoknak feltámadása

hírét. Tegyük fel a kérdést: miben van hasonlóság tetteik között?!

A názáreti Mária leányként, erkölcsi és anyagi biztosítékok nélkül vállalta, hogy megszüli Isten Fiát, szülés után menekült vele Egyiptomba stb. – és sehol sem dicsekedett azzal, amit vállalt és teljesített.

A magdalai Mária a történelem legnagyobb csodájának lett első tanúja, s hívívója. Nem akartak hinni neki, s később sem kértek tőle ezért bocsánatot az apostolként ismert tanítványok, amikor bebizonyosodott

igaza. Később, amikor Péter pünkösdi beszédében biznyságot tett Krisztus feltámadásáról, melynek – mint mondta – „mi mindnyájan tanúi vagyunk” (ApCsel 2,14-36), akkor sem említette őt.

Fentebb feltett kérdésre tehát a válasz: kiemelkedően fontos szolgálatok az ÉLET szolgálatában, melyeket mindkét Mária csendben, alázatosan, hivatkozás nélkül végzett el.

Az evangéliumokban szereplő férfiak (nevezetesen a tanítványok) szolgálata látványosabb, s csak róluk szoktunk beszélni – pedig a két Máriáé sem kevésbé jelentős... S ha még odafigyelünk Jézus szavaira: „Tanuljátok meg tőlem, hogy én szelíd és alázatos szívű vagyok...” (Mt 11,29) – ez még nyilvánvalóbb lesz!

Kövespataki László

2014 – a közegyházi választások éve is

Ismeretes, hogy 2014-ben országgyűlési és önkormányzati választásokra kerül sor, de ugyanennek az évnek a végén lejár a Magyarországi Református Egyház minden egyházkormányzati tisztviselőjének a mandátuma is. Így 2014 őszén meg kell tartani a választásokat újabb 6 évre a lelkeszi és világi zsinati, egyházkerületi és egyházmegyei tisztségekre.

Zsinatunk legutóbbi, XIII/13. ülésén tájékoztatóban tette közzé azokat a tudnivalókat, amelyeket minden egyházi testületnek szem előtt kell tartani a jövő évi választások előkészítése és lefolytatása idején. A **presbitériumokra vonatkozó** legfontosabb tudnivalók a következők:

① Minden egyházközségnek fel kell terjeszteni február hónapban a presbitérium által jóváhagyott választói névjegyzéket az egyházmegyéhez. Az egyházmegye a névjegyzék alapján meghatározza az egyházközség szavazati számértékét, amely minden megkezdett 1000 fő után +1 értékű (tehát pl. 1000 főig 1, 1001–2000 fő esetén 2 stb.). Ha az egyházközségnek több választott és beiktatott lelkesze van, úgy a szavazati számérték ezek számával egyezik meg.

② 2014. első félévé folyamán a presbitériumokban ismertetni kell a hatályos választójogi törvényt, a választások eljárási szabályait és a presbitériumok ezzel kapcsolatos feladatait.

③ Miután az egyházmegyei közgyűlések jelölése alapján az egyházmegyei választási bizottság az esperesre, egyházmegyei gondnokra és főjegyzőkre, valamint a zsinati tagokra és póttagokra, illetve az egyházkerületi választási bizottság a püspökre, egyházkerületi főgondnokra és főjegyzőkre vonatkozó jelölések közül a legfeljebb 3-3 legtöbb szavazatot (de legalább a szavazatok 10%-át) kapott jelölteket megállapítja, 2014. október 30-ig mindkét bizottság megküldi a jelölteket feltüntető, lepecsételt és az illetékes választási bizottság elnöke és egy tagja által aláírt szavazólapokat a presbitériumoknak, annyi példányban, amennyi az egyházközség szavazati számértéke.

④ A presbitériumoknak 2014. november 28-ig presbiteri gyűlésen a presbiterek legalább 2/3-ának jelenléte mellett le kell bonyolítani a választásokat titkos szavazás formájában. A tisztségviselők megválasztásához a leadott érvényes szavazatok felénél több szükséges. Amennyiben a jelöltek egyike sem éri ezt el, a két legtöbb szavazatot kapott jelölt között a szavazást meg kell ismételni, amelynél a döntéshez elég a leadott szavazatok többsége.

⑤ A szavazás eredményét rá kell vezetni a megküldött szavazólapokra, amelyeket jelöletlen, külön-külön zárt borítékban elhelyezve el kell juttatni az egyházmegyei, ill. az egyházkerületi választási bizottsághoz. A jelöletlen borítéko(ka)t tartalmazó külső, „Szavazat”

megjelölésű borítékokon szerepelnie kell a beküldő egyházközség pecsétjének, a lelkesz és a (fő)gondnok aláírásának. A szavazás eredményét nyilvánosságra nem hozható jegyzőkönyvben kell rögzíteni.

⑥ Az egyházmegyei, ill. egyházkerületi választási bizottság a jelöletlen borítékokat egy urnába helyezi, majd felbontja és megállapítja és jegyzőkönyvbe foglalja az érvényes és érvénytelen szavazatok számát, valamint az egyházmegyei, ill. egyházkerületi szavazás eredményét.

⑦ 2014. december 31-ig összehívják az egyházmegyei közgyűléseket és ezen a választási bizottság elnöke ismerteti a választások eredményét. A közgyűlés a megválasztott tisztségviselőket beiktatja. Ugyanakkor kerül sor az egyházmegyei jegyzők, tanácsosok, az egyházmegye által delegált egyházkerületi tanácsosok, az egyházmegye egyházkerületi képviselői, az egyházmegyei bíróság tagjai, a jogtanácsos, pénztáros, számvevő, levéltáros, az egyházmegye által fenntartott iskolák igazgatótanácsának elnöke és egyéb tisztségviselők megválasztására.

⑧ 2015. január 30-ig összehívják az egyházkerületi közgyűléseket és ezen a választási bizottság elnöke ismerteti a választások eredményét. A közgyűlés a megválasztott tisztségviselőket beiktatja. Ugyanakkor kerül sor az egyházkerületi jegyzők, bírósági tagok, jogtanácsos, pénztáros, számvevő, levéltáros, gyűjteményi igazgató, püspöki titkár, az egyházkerület által fenntartott iskolák igazgatótanácsának elnöke és egyéb tisztségviselők megválasztására.

⑨ Az egyházkerületi közgyűlést követő első presbiteri gyűlésen a szavazás titkos jegyzőkönyvét (lásd az 5. pontban) meg kell semmisíteni.

⑩ A jelölési eljárás ellen panaszt nyújthat be a választási bizottsághoz a jelölő közgyűlés utáni 5 napon belül a közgyűlés bármely tagja, a jogtanácsos vagy az a személy, akinek jelölésével kapcsolatban a vélt jogsérelem felmerült. A választási bizottság a panaszról 8 napon belül köteles nyilatkozni. Ha a bizottság helyt ad a panasznak, elrendelheti a jelölő közgyűlés megismétlését. Egyes esetekben, ha a bizottság fegyelmi vétség gyanúját észleli, jelzi azt az illetékes egyházi bíróságnak. Ugyanitt lehet fellebbezni 5 napon belül a választási bizottság vonatkozó határozata ellen. A választás elleni panasz esetén az eljárás hasonló az előzőekhez, de ha a bizottság törvényteleniséget állapít meg, annak következménye a fentiekén kívül az eljárás felfüggesztése vagy a jelölt kizárása is lehet.

A vonatkozó egyházi jogszabályokat lásd az *MRE 2013.06.26-án kiadott törvénytárában, amely interneten elérhető a www.reformatus.hu/data/documents/2013/06/28/MRE_torvenytar_2013_0626.pdf címen.*

Keresztény Civil Szervezetek 9. Országos Fóruma

November 21-én az Országgyűlés felsőházi terme adott otthont a címben jelzett fórumnak. A Magyar Kereszténydemokrata Szövetség elnökének, a KDNP frakcióvezetőjének, dr. Harrach Péternek a meghívására a keresztény civil szervezetek képviselői „Milyen változásokat hozott az elmúlt 3 év?” cím alatt előadásokat hallgattak meg olyan társadalmi kérdésekről, amelyek szorosan összefüggenek Alaptörvényünkben is kimondott keresztény gyökereinkkel.

Dr. Rétvári Bence parlamenti államtitkár a közigazgatás átszervezéséről szólva elmondta, hogy az Országgyűlés a közeljövőben átköltözik a felsőházi terembe, mert az ülések céljára eddig használt alsóházi termet átrendezik a kisebb, 199 főből álló országgyűlés számára. Emellett az államapparátus más területein is csökkentéseket hajtottak végre, pl. 13 helyett ma csak 8 minisztérium van, a közalapítványok száma 60-ról 20-ra, a kormányhivatalok száma 566-ról

213-ra, az önkormányzatok száma felére csökkent. Az évi 16 millió közigazgatási ügyből mintegy 5 milliót a 175 új járási hivatal és a 23 budapesti kerületi hivatal vett át.

„Valódi esély mindenkinek – a köznevelés megújulása” címmel dr. Hoffmann Rózsa köznevelési államtitkár felsorolta azokat az intézkedéseket, amelyek a köznevelés minőségének emelése érdekében hoztak. Ilyenek voltak: a 2015-től kötelező óvodai nevelés, a mindennapi testnevelés és a választható hit- és erkölcsstan az általános iskolák 1., 5. évfolyamában, az iskolák nagy részének átvétele állami fenntartásba, a közösségi szolgálat bevezetése a középiskolákban stb. Hangsúlyozta, hogy az új törvény nem közoktatási, hanem köznevelési nevet visel, mert a pedagógusok és a családok gyermeknevelési feladatait az eddiginél jobban össze kívánják hangolni.

(Folytatás a 18. oldalon)

Keresztény Civil Szervezetek 9. Országos Fóruma

(Folytatás a 17. oldalról)

Dr. Latorcai Csaba nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkár „Civilek a társadalomban” című előadásában azokat az intézkedéseket foglalta össze, amelyek a civil kezdeményezések támogatására irányulnak. Ilyenek a korábbi Nemzeti Civil Alapprogram helyett a Nemzeti Együttműködési Alap létrehozatala a pályázati rendszer átalakításával együtt, az önkéntes munkák fokozott támogatása az önkéntességi törvény olyan módosításával, hogy a támogatásokat ne csak közhasznú szervezetek kaphassák meg, valamint utalt a Nemzeti Társadalmi és Gazdasági Tanács létrehozatalára, amelyben részt vesznek a kormány, a munkaadók, a szakszervezetek, a tudományos szervezetek, az egyházak és a civil oldal képviselői is.

A családok megerősítése nemzetpolitikai kérdés – ezt hangsúlyozta Soltész Miklós szociális és családügyért felelő államtitkár „Családpolitikai és szociális eredmények” című előadásában, majd Kalmár Ferenc országgyűlési képviselő „Az együvé tartozás politikája” című előadásában érintette a diákok részére indított „Határtalanul” programot, a kettős állampolgárok szavazati jogát, a korábbi külügyi bizottság helyett létrehozott „Nemzeti Összetartozás” bizottságot és ennek „Autonómia” albizottságát. Jelenleg egy szerbiai EP képviselő

lőnővel együtt jelentést készítenek az Európai Bizottság részére a kisebbségek helyzetéről Európában.

Hölvényi György egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkár „Az állam és az egyházak” címmel a saját területét úgy jellemezte, mint a „lehetetlenségek államtitkársága” sokrétű feladatai miatt. Legfontosabb feladatuknak a bizalom erősítését tartja az állam és a jelzett területek között. Rámutatott arra, hogy a Vatikáni Szerződés és annak felülvizsgálata a többi felekezetre is kihatással van.

Az Ifjúsági Kereszténydemokrata Szövetség („X”) nevében Gaál Gergely elnök ismertette munkaterületeiket, majd a hozzászólások között Roszik Gábor evangélikus lelkész kifogásolta az új, NEA pályázati rendszer harmadára csökkentett pénzügyi keretét és a pályázatokat elbíráló kollégiumok antidemokratikus összetételét. Említésre érdemes még a Keresztény Orvosok Egyesülete képviselőjének a hozzászólása, amelyben kifogásolta, hogy a szülészeti osztályokon – melyek kötelezve vannak abortuszok végzésére – azok az orvosok és nők, akik lelkiismereti okokból nem vállalnak közreműködést abortuszoknál, le kell, hogy mondjanak előmeneteliükről.

A fórum a Miatyánk közös imádkozásával ért véget.

SzS

Ökumenikus Nemzeti Evangélizáció és könyvbemutató

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa templomában, Budapesten került sor a címben jelölt rendezvényre, amelyen mások mellett dr. Molnár Róbert kübekházi polgármester, valamint Bódis Miklós erdélyi és Pocsai Sándor kárpátaljai lelkipásztor igemagyarázattal szolgáltak. A zsúfolásig megtelt templomban a Budafoki Baptista Gyülekezet énekkara és fúvószenekara tette valóban ünnepessé az alkalmat.

Dr. Molnár Róbert a IV. Móz. 17. alapján arról beszélt, hogy sem népünk, sem a hívők ne várjanak változásokat sem a jobboldaltól, sem a baloldaltól, mert – ahogyan a harcoló zsidó nép sem kapott vizet mástól – mi sem várhatjuk, hogy népünk megtalálja a helyét, csak Istentől. Isten akar vezetni bennünket; erre alkalmatlan akár nemzeti büszkeségünk, akár vallásosságunk. Hazánk nem a négy évenként változó kormányra van bízva, hanem a Szentre. Ahogyan a harcoló zsidó nép, amikor Amálek ellen harcolt, akkor győzött, amikor fel volt emelve Mózes karja, úgy a mi népünk győzelmei attól függenek, felemelve tartjuk-e karunkat imádságra?

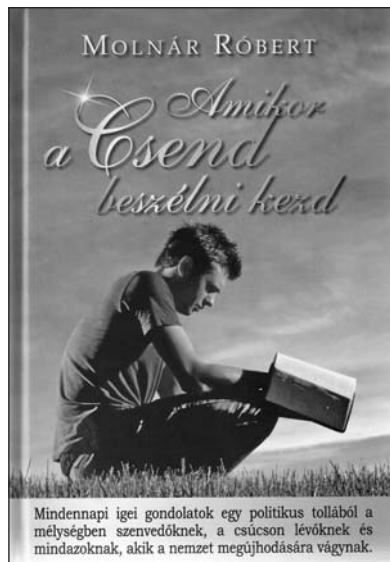
Bódis Miklós erdélyi lelkipásztor szolgálatát saját kabátjának bemutatásával kezdte. Elmondta, hogy az a kabát 160 éves, mert akik hordták, csak nevezetes alkalomra vették fel: vőfélyi szolgálatra és most erre a kivételes evangélizációs összefüggésre. A Zsoltárok könyve kapcsán arról beszélt, hogy milyen szerepe van ott a „szela” szónak abban az értelemben, hogy „csendesedj el, figyelj az Úrra”. Ő 14 évet töltött Ceausescuék börtönében, amiből 2 év magánzárkás fogság volt, és ott megtanulta, mit jelent a „szela”. Amikor azután kiszabadult és egy távoli kis faluban kapott újra lehetőséget a szolgálatra, megtanult románul és 72 román faluban kezdett el evangélizálni. Ma van olyan román falu, ahol a lakosság 98%-a vált hívővé. Megjegyezte, hogy a Szentlélek nevét a román nyelvben olyan szóval jelölik, amely „símogató” jelentést hordoz. Elmondott egy kitálat történetet a tékozló fiú barátjáról, aki egyszer hiába kereste ba-

rátját a moslékos vályú mellett, mert hazament. Ma a magyarságot a moslékos vályú mellől kell elhívunk...

A harmadik igazságszolgálatot Pocsai Sándor kárpátaljai lelkipásztor tartotta a Mt. 22-ből a királyi menyegzői vacsora példája alapján. Nekünk is elközelített az Isten országa, de féltő, hogy népünk kimarad belőle. Pedig milyen ajándékokat küldött az Isten nekünk! Pl. a magyarra fordított teljes Szentírást (ezért is nevezhető Károli Gáspár a legnagyobb magyarnak). A vacsorai meghívás a Jel. 19,17-ben is szerepel, ahol az ég madarait hívják nagy vacsorára, előrevetítve az ítéletet.

Az evangélizációt könyvismertetés követte, ahol dr. Molnár Róbert

„Amikor a csend beszélni kezd” című könyvét mutatták be. A könyv alcíme röviden összefoglalja a tartalmat: „Mindennapi igei gondolatok egy politikus tollából a mélységben szenvedőknek, a csúcson levőknek és mindazoknak, akik a nemzet megújulására vágnak.” A könyv a szerzőnél megrendelhető a 06-30-853-6162 telefonon, 6755 Kübekháza, polgármester postai címen vagy az info@molnar-robert.hu e-mail címen.

SzS

MAROSSZENTGYÖRGYTŐL SZOVÁTÁIG

Erdélyi presbitereknek a „világhódító” Kátéről

Az Erdélyi Református Egyházkerület Presbiteri Szövetség Maros megyei szervezetének marosi körzete az év második konferenciáját Marosszentgyörgyön tartotta.

E találkozó istentisztelettel kezdődött. Igét hirdetett *Békefy-Röhrig Klaudia* Lk 1,39-56 igeversek alapján. Jó volt hallani azt a meggyőződést és üzenetet, hogy akárcsak Mária és Erzsébet találkozásánál ott volt a Szent Lélek is, úgy napjainkban is minden áldott együttlétnél Jézus is ott van velünk. Az Ő irlalmassága és ereje a megtartó erő nemzetségről nemzetségre, nemzedékről nemzedékre. E találkozást néhány vetített kép tette szemléletesebbé.

Az istentisztelet után a helyi gyülekezet kórusa magasztaló, Istent dicsőítő énekekkel tette felemelőbbé, ünnepélyesebbé az együttlétet.

A házigazda *Becsky Eörs* lelkipásztor köszöntötte a meghívottakat, lelkipásztorokat és presbitereket, megköszönte a lélekhez szóló igehirdetést, a kórus szolgálatát és felkérte *Dr. PhD Békefy Lajost* az előadás megtartására, melynek címe: „A 450 éves Heidelbergi Káté világhódító útja”. A tanulságos, buzdító előadást vetített képek egészítették ki. Megtudtuk, több, mint 500 kiadása van Káténknak, s több, mint 40 nyelven tanulmányozható. Szünet után kisebb csoportokra osztva a PRESBITER folyóirat Káté-Kvíz kérdései alapján történtek a megbeszélések. A feltett kérdésekre együtt kerestük a feleleteket és magyarázatokat egy-egy lelkipásztor vezetésével. A kiscsoportokban elhangzottakról rövid összefoglalók hangzottak el a plénumon. A beszámolókhöz több lelkipásztor és presbiter is hozzászólt, eleven beszélgetés alakult ki, ami igazolta az előadás színvonalát és a hallgatóság érdeklődését a téma iránt. A konferencia szeretetvendégséggel zárult, ami alatt tovább folytatódott a kötetlen, baráti beszélgetések. Köszönet és hála mindazoknak, akik e konferencia megtartásán fáradoztak. Legyen egyedül Istené a dicsőség!

Horváth Miklós

Marosi Egyházmegye Presb. Szöv. elnöke

* * *

Szovátán találkoztak a Sóvidék református egyházközségeinek a presbiterei. Alsó-, Felsősfalva, Parajd, valamint Szakadát egyházvezető testületei azért tettek eleget a szovátai presbiterek meghívásának, mert épülni akartak az előadó tanításai, egymás hite és tapasztalatai által, tudva, hogy tényleg jó és gyönyörűséges, ha a testvérek együtt vannak. Öröndetes dolog az is, hogy a fent

említett gyülekezetek lelkipásztorai elkísérték a presbitereket.

Az együttlét *Dr. Békefy-Röhrig Klaudia* áhítatával vette kezdetét. Az áhítat alapigéje alapján a lelkészasszony a találkozás örömről beszélt. Ezután az előadó, *Dr. PhD Békefy Lajos* „A Heidelbergi Káté világhódító útja” címmel beszélt a

450 éves Kátéről. Hitvallásunk eme fontos könyvecskéjét „drága, meleg, lelki kenyérnek” nevezte. Beszélt a történetéről, fontosságáról és használatának a szükségességéről. A Heidelbergi Káté tantételei azért fontosak, mert nem emberi gondolatok, hanem a Szentírás igéi által alátámasztott hittételek gyűjteménye. Nem csak akkor kell kezünkbe vennünk, amikor konfirmálni készülünk, és aztán mehet porosodni, hanem a konfirmáció után is szükséges lapozgatni, tanulmányozni. Az előadó elmondta, hogy lelki szülőföldjén, Délvidéken az Énekeskönyvben benne található a Heidelbergi Káté, így délvidéki testvéreink gyakrabban használják azt. Megfontolandó dolog!

Az előadás második felében a Káté tanulmányozási módszeréről hangzott tanítása. Három módszerről beszélt az előadó:

1. hagyományos, sorrendkövető
2. tematikus
3. analitikus, vagyis „rákmódszer”.

Megegyezhetünk abban, hogy fontos tudnunk református hittételeinket, mert az, hogy egyes szekták „hittérítőinek” azt mondjuk, hogy „ebbe a vallásba születünk bele, ebben nőttünk fel, ebben akarunk meghalni”, ez messze nem elegendő, hanem kötelességünk tudni, hogy miben hiszünk, miért nem térünk át az ő „hitükre”.

Bacsoni Sándor házigazda lelkipásztor köszöntését egy szerény szeretetvendégség követte, amely lehetőséget adott a közös és személyes beszélgetéseknek. A vendégek megígérték, hogy lesz folytatása ennek a találkozásnak. Reméljük, hogy még nagyon sok hasonló, építő alkalom lesz úgy a Sóvidéken, mint az Egyházkerület sok más részén.

Ferenci István

presbiter

Szovátá

Erdélyi Ref. Egyházkerület

BÖLCSŐTŐL A KOPORSÓIG Van időnk? Ráérünk?

Nagy János: Bölcsőtől a koporsóig

Keresőknek útmutató, győzteseknek boldog bizonyosság Nagy János lelkész magánkiadásában megjelent legújabb kötete, amely a KNOX Misszió támogatásával immár második bővített kiadásban kerül a Bibliát naponta olvasó széles rétegek elé.

Mit tartalmaz ez a könyv?

- Szellemi eledel, igemagyarázat 365 napra.
- Bibliai fogalmak értelmezése.
- Segédanyag a hitoktatáshoz.
- Ünnepeink bibliai gyökerei.
- Szemelvények egy gazdag életrajzból.
- Hatvan év megmaradt emléke, a Krisztus útján járásban.
- Képanyag a szolgálatokról, szerte a nagyvilágban.

Szeretettel ajánljuk:

Kicsiknek és nagyoknak, öregeknek és fiataloknak, presbitereknek és lelkészeknek, keresőknek és a keskeny úton járóknak... naponkénti útmutatóként, erőforrásként.

A könyv kapható Budapesten:

- A Pasaréti, Baross-téri, Budai, Cimbalom utcai ref. gyülekezetben,
- Az Éjféli Kiáltás Misszióban
- A Szerző címén: Nagy János lp. 1025 Budapest, Cimbalom utca 22-24.

Nagy Károly

Meghívó

A Dunamelléki Református Egyházkerület és a Magyar Református Presbiteri Szövetség
2014. április 12-én, virágszombaton 10 órai kezdettel a Budapest-Kálvin téri templomban
tartja

34. DUNAMELLÉKI EGYHÁZKERÜLETI PRESBITERI KONFERENCIÁJÁT.

A konferencia központi témája:

„A mi betegségeinket viselte, a mi fájdalmainkat hordozta” (Ézs. 53,4)

A konferencia programja:

09:30–10:00	A résztvevők érkezése, regisztrálása
10:00–10:30	Megnyitó áhítat, Páll László,
a Bp.-Kálvin téri Egyházköztség lelkipásztora
10:30–10:40	Köszöntés, dr. Szilágyi Sándor,
a Szövetség főtitkára
10:40–11:00	Elnöki megnyitó,
dr. h.c. Szabó Dániel, a Szövetség elnöke
11:00–11:40	Beszámoló zambiai gyógyító szolgálatról,
dr. Keszi Krisztina orvos-misszionárius
11:40–12:00	Énekkar szolgálata
12:00–12:30	Szünet
12:30–13:00	Keresztyén ember és a betegség,
dr. Erdélyi Judit orvos, kardiológus
13:00–14:00	Ebéd
14:00–14:30	A keresztyén ember lelki depressziója,
dr. Tóth János orvos, a Békési Területi
Szervezet elnöke
14:30–15:30	Kérdések, beszélgetés, imaközösség

16:00– Istentisztelet úrvacsorával a templomban,
szolgál Dr. Szabó István, a Dunamelléki
Református Egyházkerület püspöke

Jelentkezni lehet a létszám felmérése érdekében legkésőbb
április 7-én, hétfőn 12 óráig

a Magyar Református Presbiteri Szövetségnél telefonon
(06-1-476-3211 vagy 20/250-1428), faxon (06-1-476-3211)
vagy e-mail-en (szovetseg@presbiter.hu).

**Szeretettel hívjuk és várjuk az Egyházkerület
minden presbiterét és gyülekezeti tagját,
valamint minden érdeklődőt a konferenciára!**

A részvétel ingyenes,
adakozást az ebéd költségeire elfogadunk.

Budapest, 2014. február 23.

Dr. Tőkéczi László
egyházkerületi főgondnok

Dr. h.c. Szabó Dániel
MRPSz elnök

SZÖVETSÉGÜNK ÉLETÉBŐL...

November

11-én készítette elő előző lapszámunkat a PRESBITER szerkesztő bizottsága.

13-a és 15-e között a Magyarországi Református Egyház XIII. zsinati ciklusának 13. zsinati ülésén Szövetségünket *dr. h.c. Szabó Dániel* elnök és *dr. Szilágyi Sándor* főtítkárral képviselte.

16-án elnökségi ülést tartott a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Presbiteri Szövetsége.

Ugyanezen a napon Mezőkovácsházán tartotta képzési alkalmát Szövetségünk békési egyházmegyei területi szervezete.

21-én a Keresztény Civil Szervezetek 9. Országos Fórumán Szövetségünket *dr. Szilágyi Sándor* főtítkárral képviselte.

22-23-án Berekfürdőn tartotta presbiteri konferenciáját a Tiszántúli Református Egyházkerület. Az alkalom témája: Egyházunk, ezen belül a Tiszántúli Egyházkerület jövőképe. Elnökségünket *dr. Szilágyi Sándor* főtítkárral képviselte. Lapunk más helyén a konferenciáról részletes beszámolót közlünk.

28-án Debrecenben *dr. Szilágyi Sándor* főtítkárral megbeszélést folytatott *dr. Gaál Sándor* esperessel és *Horváth Csaba* egyházmegyei gondnokkal a közeljövőben megalakítandó nyírségi egyházmegyei területi szervezetről, valamint konzultációt folytatott *Vári Attilával*, a Tiszántúli Egyházkerület építészeti előadóival.

29-én Budapesten, a MRE Zsinati Székházban a 2014. és 2020. közötti EU-költségvetési időszak kilátásairól, az egyházat is érintő kormányzati intézkedésekről és pályázati lehetőségekről szóló konferencia volt, melyen három szekcióban – ehhez igazodva – a MRE általános fejlesztési koncepciója is megvitatásra került. Szövetségünket *dr. Szilágyi Sándor* főtítkárral, *dr. Székely István* gazdasági bizottsági elnök és *Vácz Gábor* titkárral képviselte.

December

4-én a Zsinat Tanácsülésén Szövetségünket *dr. Szilágyi Sándor* főtítkárral képviselte.

12-én ülést tartott Szövetségünk gazdasági bizottsága, melyen a 2013. I-XI. havi gazdasági adatok ismeretében elfogadásra került az elnökség elé terjesztendő 2014. évi költségvetés-javaslat. Ezt követően a jelenlévők évzáró ünnepi főtítkári értekezlet keretében adtak hálát Urunknak az elmúlt esztendő áldásaiért.

13-án a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának székházában ökumenikus nemzeti evangélizáció és könyvbemutató volt, melyen Szövetségünket *dr. Szilágyi Sándor* főtítkárral képviselte. Az alkalomról lapunk más helyén részletes beszámolót közlünk.

16-án a Vidékfejlesztési Minisztérium és Szövetségünk elnöksége együttműködési megállapodást írt alá, melyben Szövetségünk vállalja, hogy országos tagságát és

területi szervezeteit felhasználva terjeszti és népszerűsíti a Minisztérium programjába tartozó környezetvédelmi, vidékfejlesztési és ökológiai elveket.

Január

8-án Szövetségünk elnöke és főtítkára a dunántúli egyházkerületi területi szervezet megalakítása céljából megbeszélést folytatott *Steinbach József* dunántúli püspökkel, *Imre Bálint* mezőföldi és *Nagy Csaba* somogyi esperessel.

14-én *dr. Szilágyi Sándor* főtítkárral Keszthelyen megbeszélést folytatott *Kuti Géza* veszprémi esperessel, Szövetségünk dunántúli egyházkerületi területi szervezetének megalakításáról.

15-én Szövetségünk főtítkára Komáromban tárgyalta *Máté Lászlóval*, a Tatai Egyházmegye esperesével a megalakítandó egyházkerületi területi szervezet tárgyában, továbbá konzultációt folytatott *Gerecsei Zsolttal*, a Dunántúli Egyházkerület műemlékügyi előadóival.

20-án készítette elő jelen lapszámunkat a PRESBITER szerkesztő bizottsága.

A szerkesztő bizottság következő ülésének időpontja: **2014. március 17.** Megjelentetésre szánt írásait eddig az időpontig kérjük megküldeni Szövetségünk bármely elérhetőségére.

Vácz Gábor

KÖSZÖNET ÉS KÉRÉS

Szövetségünk ezúton is köszönetet mond mindazoknak, akik 2012. évi személyi jövedelemadójuk 1%-ával Szövetségünket támogatták. Ez 2013-ban 96.664 Ft bevételt jelentett, melyet a tagjainknak kiküldött levelek és a PRESBITER postaköltségeire használtunk fel. Kérjük kedves testvérünket, hogy 2014-ben – amennyiben a 2013. év vonatkozásában adófizetési kötelezettsége áll fenn és Szövetségünket kívánja támogatni, az adóbevallással együtt kitöltendő rendelkező nyilatkozaton – a társadalmi szervezetek számára felajánlható sja 1% sorába írja be

„A kedvezményezett neve:

MAGYAR REFORMÁTUS PRESBITERI SZÖVETSÉG

A kedvezményezett adószáma: 19675039-1-43”

Egyúttal kérjük, hogy a másik, e célra rendelkezésre álló nyilatkozaton az egyháznak felajánlható összeggel a **MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ**-at szíveskedjék támogatni. **A kedvezményezett technikai száma: 0066**

Papír alapú bevallás esetén a borítékot ne felejtse el leragasztani és a leragasztásnál aláírni. Mind magunk, mind egyházunk nevében ezen adományát is nagyon szépen köszönjük.

PRESBITER

a Magyar Református Presbiteri Szövetség hivatalos időszaki kiadványa. Megjelenik ez évben hat alkalommal. A szerkesztőbizottság tagjai: *Apostagi Zoltán*, *Dr. Kelemené Farkas Márta*, *Dr. Kis Domokos Dániel*, *Kövespataki László*, *Mikó László*, *Dr. Papp Vilmos*, *Dr. Ritoók Zsigmond*, *Vácz Gábor*, *Dr. Viczián Miklós*. Felelős szerkesztő és képszerkesztő: *Dr. PhD Békefy Lajos*. Felelős kiadó: *Dr. h.c. Szabó Dániel*. Törzslétszám: *Heckmann Tamás*. Szerkesztőség: Magyar Református Presbiteri Szövetség Irodája, 1092 Bp., Ráday u. 28. Tel./fax: 476-3211. E-mail címünk: szovetseg@presbiter.hu. A lap a fenti címen írásban vagy telefonon is megrendelhető. Az egyéni előfizetési díj belsőre évi 2700 Ft, Európa országai 4500 Ft, a tengerentúlra 5000 Ft. Az előfizetési díj csekken fizethető: „Magyar Református Presbiteri Szövetség 11705008-20416641”, Budapest; személyesen is befizethető Szövetségünk Irodájában. *Lapunk fenntartását szolgáló adományait is köszönettel fogadjuk a Kárpát-medence református gyülekezetei és presbitériumai nevében!* Készítette a Prime Print Kft. Felelős vezető: a Kft. igazgatója. Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza!

ISSN 2061-4632 (nyomtatott), ISSN 2061-4640 (online)

Szövetségünk honlapjának címe:

www.presbiter.hu

A megjelent cikkek nem feltétlenül egyeznek meg a szerkesztőbizottság véleményével!

Egy példány ára: 450 Ft

Tér és idő határkövei életemben...

82 év távából tekintek vissza a mögöttem levő, immár elmúlt időkre, a megtett útra, s utolsó könyvem szerzőjeként, tőmondatokban felsorjázom az állomásokat.

1931. november 17-én születtem a Bihar-megyei Nagylétán, Létavértesen.

Elemi iskolámat otthon, középiskolámat Budapesten végeztem a Vörösmartyban, amit megelőzőt a Berekfürdőn nyert diakónus képzésem 1951-ben.

Büntetésül még az évben egy büntető századba kerültem katonának, ahova a debreceni teológiáról kellett bevonulnom. Ahonnan az Úr kiszabadított...

Ezt követően 33 évet gazdasági vezetőként dolgoztam, ahonnan 1980-ban nyugdíjazást nyertem, s így 1979–84. között végeztem a levelező tagozaton Budapesten. Segédlelkészkedtem Albertfalván, Kelenvölgyben, Budafokon.

1986-91 között Vértesacsán „tettünk rendet” az egyházban. Párhuzamosan, 1979-től a Budapest, Csaba utcai prédikáló állomást felújítottuk. 34 éven át a levelező tagozat továbbképzésének ügyét szolgálva hangoltuk össze az evangéliumi feladatokat, erdélyi missziót stb...

Közben, 30 éven át a Budapest-Baross téri gyülekezet presbitere és munkatársa voltam, ami háttérül is szolgált missziós feladataimhoz...

1991–94. között misszióba küldött az Úr Kárpátaljára, Ungvár, Palló, Gálóc, Korláthelmec helységekre, ahol 13 éven át az Ukrán Rádió magyar adásában, heti gyakorisággal hirdetem az Igét. Ez idő alatt 20 könyvem is itt jelent meg. 50 gyülekezetbe jutottam el Kárpátalján, hogy a szétvert egyházat segítsük 20 lelkéssel életben tartani, miközben ifjú titánok nőttek fel a magyar teológiákon. Isten Szentelke hihetetlen módon munkálta az ébredést! Nagy kaput nyitott az Úr a leprás testvérek felé, ahová sikerült el is jutnunk: Oroszországba, Ukrajnába, Romániába, Észtországba, aminek lelki termése konkrét gyümölcstermést eredményezett, s mindmáig hirdetik ott az Igét orvosok! 1992-2001. között elsőként jártunk a széthullott birodalomban leprások között!

1995 óta öt országban folytatunk evangélikai szolgálatokat, s ma 2013-ban is végezzük ezt a megbízást Urunk Lelkével: Romániában, Szlovákiában, Szerbiában, Horvátországban és Ukrajnában. Mindezt annak tudatában tesszük: „Ha mindent megtettünk is, haszontalan szolgálk vagyunk!”

Köszönöm Uramnak, hogy 1974-ben már ott bábáskodhattam a Lepramisszió kibontakozásában Dr. Dobos Károly testvérünk mellett. Bőkezűen bánt velem Uram, amikor áldását minden helyzetemben rám árasztotta.

Megszámolni sem tudom a már „hazament” testvéreimet, akik példáim és munkatársaim is voltak az Úr dolgában, akikkel megtiszteltetés volt együtt munkálkodnom és rájuk emlékezni.

Hálásan köszönöm családomnak azt a háttérrel, amit biztosítottak feladataimhoz. 3 lányomat 20 unokámat, és 3 dedunokámat az Úr védelmező oltalmába ajánlom.

Végtelenül hálás köszönettel tartozom a könyveim kiadásában közreműködő testvéreimnek, akiknek nevét felsorolni itt lehetetlen. Különösképpen köszönöm az amerikai Knox Misszióknak, hogy 1992. óta anyagilag is támogatta könyveim kiadását, s hogy Amerikában, Ann Arborban is hirdethettem az Igét, Uram dicsőségére.

Nagy János

Áldott kalászsors

Jézus, szelíd fény, Te,
irgalmas Királyom,
lelkem már nem fél, de
űzted bús homályom.

Meleg hangod útja
jusson el a szívig,
Neved jó illatja
kísérjen a sírig.

Érett kalász élet
Neked mind fejet hajt,
kenyérre lesz Véled,
egyek így leszünk majd.

Megesznek holnap tán
elgyötört életek,
hálás szívük álmán
csendben megszületek.

Szegénnyé kell lennem,
hogy mást gazdagítsak,
sót, világosságot;
fényt kapjak dalomnak.

Sót, világosságot
Krisztusban, Urunkban,
örök boldogságot
édes hű Atyánkban.

N. N.

Battonya, 2013. november 11-én

Orbán: A reformáció nemzeti kincset adott a magyarságnak

A reformáció a magyarságnak olyan nemzeti kincset adott, amely felekezetre való tekintet nélkül mindenkié – mondta Orbán Viktor miniszterelnök a Reformáció Emlékbizottság első ülésén, a Parlamentben.

A reformáció kezdetének 500. évfordulója alkalmából 2017-ben tartandó ünnepeket előkészítő emlékbizottságnak a reformáció értékei közül a nemzetmegtartó szerepére is fel kell hívnia a figyelmet, mert az ország három részre szakadása idején a reformáció nélkül „a nemzeti életben maradás” aligha sikerülhetett volna – hangsúlyozta a kormányfő.

Fontos mai üzenete van annak is – folytatta –, hogy a magyar reformátorok a legjobb külföldi egyetemeken tanultak, de természetesnek tekintették, hogy utána visszatértek saját hazájukba, és itt szolgáltak.

Orbán Viktor szerint 500 évvel ezelőtt a reformáció válasz volt az akkori Európa egyre jobban mélyülő válságára is, a kontinensnek pedig „van mit tanulnia ebből a történetből”, mert szellemi megújulás nélkül ma sem keveredhet ki a válságból.

Azt mondta, a méltó megemlékezés az 500. évfordulóról „önmagunk felé támasztott jogos igény”, egyúttal helyesnek nevezte, hogy az állam és az egyházak közös testületben szervezik meg az ünnepi rendezvényeket.

Indoklásul a miniszterelnök úgy fogalmazott: Magyarország mindig akkor volt erős, a nemzet is akkor volt egységes és rendelkezett kellő önbecsüléssel, amikor az állam nem ellenségének, hanem szövetségesének tekintette az egyházakat, különösképpen a történelmi egyházakat. „Ezt a szövetségi hagyományt szeretnénk folytatni” – tette hozzá.

Orbán Viktor fontosnak tartotta emlékeztetni arra is, hogy „nem volt olyan nagyon régen”, amikor még elnyomták az egyházakat, üldözték a vallást. Ezzel kapcsolatban idézte azt a „politikai bölcsességet”, amely szerint „az egyház olyan üllő, amelyen sok kalapács elkopott már”. „Bizony, mind a kalapács elkopott, mind a sarló kicsorbult, ezt jó észben tartanunk az ünnep előestéjén” – mondta a kormányfő.

Ökumenikus imahét

Istentisztelettel kezdődött az országos ökumenikus – a keresztények egységéről szóló – imahét: a szépen felújított budapesti Kálvin téri református templomban január 19-én vasárnap a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának (MEÖT) szervezésében az idei ökumenikus imahét megnyitó ünnepére az érdeklődő gyülekezeten kívül a magyarországi egyházak képviselői gyűltek össze. Az ünnepi alkalmon az egybegyűlteket Páll László, a vendéglátó Kálvin Téri Református Egyházközség vezető lelkipásztora köszöntötte, nevesen: *Dr. Erdő Péter* bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek urat; *Arsenius* orthodox metropolitát, *Steinbach József* református püspök urat, az Ökumenikus Tanács elnökét; *Dr. Szabó István* református püspök urat, *Gáncs Péter* evangélikus elnök-püspök urat; *Dr. Fabiny Tamás* evangélikus püspök urat, *Kocsis Fülöp* görög katolikus püspök urat; *Papp János* baptista egyházelnök urat; *Pataky Albert* pünkösdi egyházelnök

nök urat; *Csernák István* metodista szuperintendens urat; *Kalota József* orthodox érseki vikárius urat, *Dr. Frank Hegedűs* anglikán káplán urat; *Magyar István* orthodox protoierej urat; *Magyar Márius* orthodox esperes urat; *Vojiszlav Gality* orthodox püspöki helynök urat; *Jancsev Tancso* orthodox protoierej urat; *Tarr Zoltán* református zsinati tanácsos urat, *Dr. Fischl Vilmos* evangélikus lelkész urat, a MEÖT főtitkárát; Magyarország Kormánya képviselőjében megjelent *Hölvényi György* egyházi kapcsolatokért felelős államtitkár urat, *dr. Szentés Tamás* főpolgármester-helyettes urat és *dr. Bácskai János* polgármester urat a IX. kerület képviselőjében.

Az ünnepi alkalmon hálát adtak a megújult Kálvin téri református templomért *Dr. Bogárdi Szabó István* református püspök szolgálatával, aki köszönetet mondott a felújításhoz nyújtott kormányzati támogatásért, valamint megköszönte az építők munkáját is.

A népes gyülekezet mellett az istentiszteletet élőben is nyomon követhették az érdeklődők a Duna World televízió-csatornán és számos interneten elérhető honlapon is.

A Budapest–Kálvin téri Református Egyházközség – a benne szolgáló lelkészek és a gyülekezet is – élénk és hagyományosan jó kapcsolatot ápol immáron hosszú évek óta a belvárosi keresztény-keresztény testvérfelekezetekkel is. Az idei esztendőben a belső felújításban teljes szépségében megmutatkozó Kálvin téri református templom mellett a Deák téri evangélikus templomban, a Terézvárosi Avilai Nagy Szent Teréz római katolikus templomban, a Belvárosi Plébánia templomban, a Szabadság téri református templomban tartottak esténként ökumenikus istentiszteleteket, melyeken szép számban vettek részt a gyülekezetek tagjai.

Páll László

Ágg Simeon gazdag hagyatéka (7.)

**Isten népe rehabilitációja –
az én rehabilitációm!**

Simeon elődeit másfél ezer év során sok csapás érte. Isten kiszabadította őket az egyiptomi rabságból. Hazát adott nekik örök időkre. Jeruzsálemet lerombolták. – Kyrosz perzsa uralkodó nemcsak megengedte, de előmozdította újjáépítését. Saját hatalmaságai nyomorgatták. Volt mit megszenvednie annak, aki túlélte a történelem viharait. Profétái hirdették a bűn és a bűnhődés elválaszthatatlan kapcsolatát. (Istennek nem lehet „felmondani”!) Ám akik Izráelben „igaz és istenfélő” emberek voltak, várták a Messiást. Ő volt legfőbb reménységük.

Kiknek kezében tör, kard, dárda, csákány volt, mert jövőjüket ezekkel akarták biztosítani, csalódtak. Simeon jól tudta azt – amit sajnos még a kereszténység nem tanult meg, bár hangoztatja: „SOLUS CHRISTUS” egész valójában –, Jézus Krisztus a világ egyetlen reménysége. (Nem a pénz, nem a hatalom, nem a szex, nem a vérségi kötelék stb.) Simeon a néhánynapos csecsemőben ismerte fel Izráel Szabadítóját.

A szelíd, kegyes, igaz öreg üzen a mának. Az egész világ forrong. A hazugság és a zsarolás korunk atombombája. Már nemcsak tartományocskák és birodalmak állanak harcban egymással. „Civilizációk” küzdenek egymással. (Miért is akartak Izráel presbiterei Kr. e. 1000 táján „olyanok lenni, mint a többi népek”? – I. Sámuel 8,5 és 20.) A királyság bevezetésével behozták a Szentföldre – Isten országába – a finánciókét! Kölcsény Ferenc a jobbággyá tett „Isten képe és hasonlatossága” védelmében mondott le a pozsonyi országgyűlésen követi tisztségéről. „Isten őrizze meg e nemzetet minden gonosztól. Isten virrassza fel e nemzetre a teljes felvirágzat szép napját!” Kossuth Lajos e beszédet gyászkeretben közölte. Jól értette a Szentírás üzenetét és benne Simeonét!

-p -s

Meghívó

A Magyar Református Presbiteri Szövetség alapszabályának megfelelően
a Szövetség 2014. évi rendes közgyűlését

2014. március 8-án (szombaton) 10 órára

a Dunamelléki Református Egyházkerület Székházának dísztermébe
(1092 Budapest, Ráday utca 28. II. em.) összehívjuk.

A közgyűlésen megtárgyalásra az elnökség az alábbi napirendet tűzte ki:

- 09.00–10.00 Érkezés, a küldöttek regisztrálása
10.00–10.40 Megnyitó áhítat, *Hegedűs Béla, a Bács-Kiskunsági Egyházmege-
esperese*
10.40–11.00 Köszöntés, a napirend elfogadása, elnöki megnyitó,
Dr. h.c. Szabó Dániel elnök
11.00–11.15 Köszöntések a vendégek részéről
11.15–11.40 2013. évi elnökségi beszámoló, *Dr. Szilágyi Sándor főtitkár:*
- a Szövetség általános helyzete
- területi szervezeteink működése
- megállapodás a Vidékfejlesztési Minisztériummal
- pályázatok
- tisztújítások
- 2014. évi munkaterv
11.40–11.55 Énekkar szolgálata, a *Budapest-Budahegyvidéki Gyülekezet
kamarakórusa, vezényel Bereczky Anikó*
11.55–12.10 A Felügyelő Bizottság beszámolója,
Bittó Zoltán, a Felügyelő Bizottság elnöke
12.10–12.25 A Szövetség 2013. évi zárószámadata, 2014. évi költségvetése,
Dr. Székely István, a Gazdasági Bizottság elnöke
12.25–12.40 Előterjesztés az elnökség 2015. évi választásához
a jelölőbizottság tagjaira; választás nyílt szavazással
12.40–14.00 Ebédszünet
14.00–14.15 Beszámoló a Szövetség 2013. évi missziói munkájáról és a 2014. évi
missziói munkatervről, *Dr. Viczián Miklós missziói titkár*
14.15–14.30 Beszámoló a 2013. évi presbiterképzésről és a 2014. évi tervekről,
Dr. Judák Endre presbiterképzési titkár
14.30–14.45 Előterjesztés az Alapszabály és az SzMSz módosítására,
dr. Vöglné dr. Szathmári Ilona jogtanácsos
14.45–15.00 Beszámoló a PRESBITER szerkesztőbizottságának 2013. évi
munkájáról és 2014. évi terveiről, *Dr. Békefy Lajos felelős szerkesztő*
15.00–15.20 Hozzászólások
15.20–15.45 Határozati javaslatok előterjesztése, határozathozatal
15.45–16.00 Elnöki zárszó, imádság, Himnusz

A közgyűlésre a területi szervezetek szavazati joggal rendelkező küldötteit, valamint Szövetségünk minden tagját, minden presbitert és minden kedves érdeklődő testvérünket szeretettel várjuk. Határozatképtelenség esetén a közgyűlést ugyanazon a napon és programmal, 10.45 órai kezdettel összehívjuk.

Útiköltségük megtérítéséhez kérjük, hogy vasúti és autóbusz (lehetőleg menettérítési) jegyeikről a Szövetség nevére és címére kiállított számlát hozzanak. Ellenértéküket a helyszínen kifizetjük. Gépkocsival érkezés költségét csak legalább 3 fő együttes utazása esetén térítjük.

A beszámoló, a munkaterv és a határozati javaslatok, valamint a határozatok egyéb előkészítő anyagai megtalálhatók a <http://www.presbiter.hu/index.php?id=207> internetes címen. A beszámolókkal, valamint a munkatervvel kapcsolatban várjuk javaslataikat, észrevételeiket, bírálatukat.

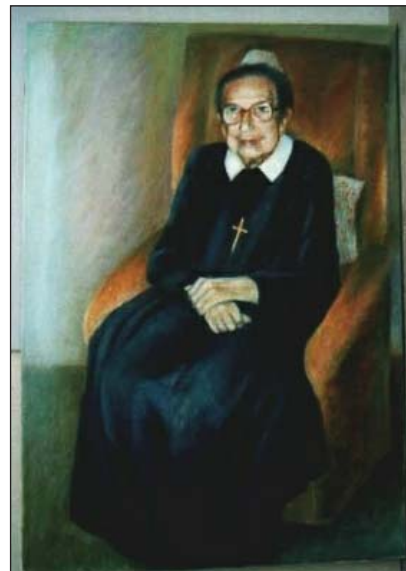
Gépkocsival történő érkezés esetén a parkolás csak az utcán lehetséges, díjfizetési kötelezettség nélkül.

Budapest, 2013. február 26.

Testvéri szeretettel:

Dr. h.c. Szabó Dániel
elnök

Dr. Szilágyi Sándor
főtitkár

Kórházban böjt idején

*Fehér kórházi ágyamon
gyötör a kínzó fájdalom,...*

*De itt orvos és ápoló
fájdalmunkat enyhíteni siet...
S Ki itt vagy láthatatlanul,
Megváltó Jézusom,
amikor értem és helyettem
Te szenvedtél átszegezetten,
ki enyhítette a Tied?!*

*Gunyolódók vettek körül:
„Szállj le, ha Isten Fia vagy!”
De Téged nem a szegek
tartottak véres keresztfádon,
hanem a mentő szeretet...
s azt meghálálni soha nem lehet!*

*„Soha... soha...” ,ismételgetem
legkedvesebb böjti énekem.
Kínzó fájdalmak között is
hála, hogy itt vagy, Uram!
Velem fényben és velem boruban,
mint erőforrás, biztos menedék...
és ez elég!*

Türmezei Erzsébet